

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Кафедра практики англійської мови

На правах рукопису

ТОВСТЯК МАРІЯ МИХАЙЛІВНА

**МЕТОД «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» В НАВЧАННІ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СТАРШИХ КЛАСАХ**

Спеціальність: 014.021 Середня освіта
(Англійська мова та зарубіжна література)
Освітньо-професійна програма: Середня освіта.
Англійська мова та зарубіжна література

Робота на здобуття освітнього ступеня «МАГІСТР»

Науковий керівник:
КРИСАНОВА ТЕТЯНА АНАТОЛІВНА,
доктор філологічних наук, професор

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол №
засідання кафедри практики англійської мови
від _____ 2024 р.

Завідувач кафедри
_____ проф. Еліна КОЛЯДА

Луцьк – 2024

АНОТАЦІЯ

Товстяк М. М. Метод «перевернутого класу» в навчанні англійської мови в старших класах. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 014.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література). Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2024.

Магістерська робота присвячена впровадженню методу «перевернутого класу» в процес навчання англійської мови у старших класах. Актуальність дослідження полягає у потребі вдосконалення освітнього процесу, впровадженні інтерактивних методик, які забезпечують сучасний підхід до розвитку мовної компетентності та практичних навичок учнів.

У роботі окреслено проблему недостатньої адаптації традиційних методів викладання до вимог сучасних учнів, що знижує їхню зацікавленість та успішність у навчанні. Особливості вирішення проблеми полягають у розробці структурованих навчальних матеріалів, використанні онлайн-платформ для організації самостійного навчання та використанні інтерактивних форм роботи у класі: групових дискусій, рольових ігор та проєктної діяльності. Результати дослідження засвідчили, що використання методу «перевернутого класу» сприяє зростанню навчальної мотивації, підвищенню рівня засвоєння матеріалу, покращенню комунікативних навичок та формуванню самостійності учнів. Висновки демонструють, що метод «перевернутого класу» є ефективним і перспективним підходом до навчання англійської мови, який відповідає сучасним освітнім тенденціям.

Ключові слова: перевернутий клас, навчання англійської мови, старші класи, інноваційні методи, комунікативна компетентність, мотивація, цифрові технології, інтерактивність, самостійна робота, практичні навички.

SUMMARY

Tovstiak M. M. “The flipped classroom” method in teaching English in senior classes. A qualification scientific work in manuscript form.

Qualification work for obtaining a master's degree in the specialty 014.021 Secondary education (English language and foreign literature). Lesya Ukrainka Volyn National University. Lutsk, 2024.

The master's thesis studies the implementation of “the flipped classroom” method in the process of teaching English in senior classes. The relevance of the research lies in the need to improve the educational process, the introduction of interactive methods that provide a modern approach to the development of students' language competence and practical skills. The thesis reveals the problem of insufficient adaptation of traditional teaching methods to the requirements of modern students, which reduces their interest and success in learning. The peculiarities of solving the problem consist in the development of structured educational materials, the use of online platforms for the organization of independent learning and the use of interactive forms of work in the classroom: group discussions, role-playing games and project activities. The results of the study proved that the use of “the flipped classroom” method contributes to the growth of educational motivation, increasing the level of mastery of the material, improving communication skills and forming the independence of students. The conclusions show that “the flipped classroom” method is an effective and promising approach to teaching English, which corresponds to modern educational trends.

Keywords: flipped classroom, learning English, senior classes, innovative methods, communicative competence, motivation, digital technologies, interactivity, independent work, practical skills.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДИКИ «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	9
1.1. Сутність методики «перевернутого класу»	10
1.2. Особливості застосування методики «перевернутого навчання» у вивченні іноземної мови	17
1.3. Психолого-педагогічна характеристика учнів старших класів	25
1.4. Зарубіжний досвід використання методики «перевернутого класу» у середній школі	32
Висновки до розділу 1	41
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У СТАРШИХ КЛАСАХ	43
2.1. Переваги та недоліки технології «перевернутого класу»	44
2.2. Формування компетентностей учня старших класів засобами технології «перевернутий клас»	48
2.3. Моделі технології «перевернутого класу»	54
Висновки до розділу 2	58
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МЕТОДИКИ «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У СТАРШИХ КЛАСАХ	59
3.1. Порівняльний аналіз уроку з використанням методики «перевернутого класу» та традиційного уроку	59
3.2. Педагогічні умови навчання іноземної мови учнів старших класів засобами технології «Перевернутий клас»	69
Висновки до розділу 3	76
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82
ДОДАТКИ	88

ВСТУП

Актуальність роботи. Сьогодні система освіти потребує значних перетворень, включаючи впровадження нових педагогічних стратегій, що акцентують увагу на індивідуальному розвитку особистості, навичках самостійного навчання та вирішенні завдань сучасного світу. Це передбачає використання альтернативних освітніх технологій, зокрема "перевернутого навчання".

Необхідність заміни застарілих методик та впровадження новітніх підходів для забезпечення якості освіти в школах є ключовою проблемою, яка відображена у таких стратегічних документах, як Державна національна програма «Освіта (Україна XXI століття)», Національна доктрина розвитку освіти, Закон України "Про вищу освіту" та інші. Мета цих змін полягає в формуванні творчих професіоналів з глибокими знаннями, міцними навичками та вміннями шляхом використання сучасних наукових знань та інформаційних технологій.

Попередні дослідження свідчать, що використання перевернутого підходу до навчання може покращити результативність студентів, зокрема в їхньому вивченні іноземних мов. Проте існують певні проблеми з використанням цього підходу, зокрема велике навантаження на викладачів при створенні «перевернутих» навчальних матеріалів та негативне ставлення деяких студентів до навчання поза класом. У школах велика увага приділяється впровадженню сучасних методів навчання, включаючи перевернутий підхід, в освітній процес.

Стан наукових досліджень. Останні дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних авторів показують, що інтеграція традиційних і дистанційних навчальних технологій є перспективним підходом в організації навчального процесу. Терміни для опису концепції “flipped learning” варіюються: Н. Рашевська використовує термін «змішане навчання» [22], Є. Смирнова-Трибульська – «гібридне» [29], Н. Білодсова – «комбіноване» [3], а О.

Данисенко [5] – «гнучке». Упровадженню змішаного навчання в освіту присвячені роботи таких дослідників, як М. Коваль [10], Н.Рашевська [22], Н. Балик [2], І. Телев'як [33] та інші.

Мета роботи – дослідження особливостей організації та реалізації методики «перевернутого класу» у навчанні іноземної мови у старших класах.

Завдання роботи:

- 1) проаналізувати теоретичні аспекти методу «перевернутого класу» (flipped classroom) та його використання в навчанні іноземних мов;
- 2) дослідити переваги та недоліки застосування методу «перевернутого класу» у викладанні англійської мови в старших класах;
- 3) розробити методичні рекомендації щодо ефективного впровадження методу «перевернутого класу» в навчальний процес з англійської мови в старших класах;
- 4) провести емпіричне дослідження ефективності застосування методу «перевернутого класу» на уроках англійської мови в старших класах;
- 5) проаналізувати результати дослідження та сформулювати висновки щодо доцільності використання методу «перевернутого класу» в навчанні англійської мови в старших класах.

Об'єкт роботи – методика «перевернутий клас».

Предмет роботи – способи застосування методики «перевернутого класу» у навчанні іноземної мови у старших класах.

Для вирішення поставлених завдань у роботі використовувались такі **методи** наукових досліджень: абстрактно-логічний і системно-структурний аналіз – при визначенні та уточненні сутності технології «перевернутого класу»; порівняльний аналіз і групування – при дослідженні методики «перевернутого класу» у навчанні іноземної мови у старших класах; графічний – при побудові рисунків.

Методологічною базою дослідження виступають:

- 1) теорія конструктивізму в навчанні (Ж. Піаже, Л. Виготський, Д. Брунер). Ця теорія розглядає учня як активного суб'єкта навчання, який самостійно конструює знання на основі власного досвіду;
- 2) теорія самостійного та змішаного навчання (Б. Блум, Дж. Андерсон). Ці підходи передбачають поєднання традиційних та інноваційних форм навчання, активну роль учня у процесі засвоєння матеріалу;
- 3) теорія мультимедійного навчання (Р. Маєр). Вона обґрунтовує ефективність використання різних форм представлення навчальної інформації (текст, аудіо, відео тощо) для кращого сприйняття та розуміння учнями;
- 4) теорія "перевернутого навчання" (Дж. Бергманн, А. Семс). Ця концепція передбачає, що учні самостійно опрацьовують теоретичний матеріал вдома, а в класі відбувається практична робота, обговорення і взаємодія.

Отже, методологічну базу поточного магістерського дослідження складають теорії конструктивізму, самостійного та змішаного навчання, мультимедійного навчання, а також концепція "перевернутого навчання", яка є ключовою в контексті обраної теми.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці способів ефективного застосування методики «перевернутого класу» для навчання старшокласників англійської мови, формуванні системи вправ та методичних вказівок до їх застосування.

Теоретичне значення роботи полягає в розширенні наукового розуміння ефективних методів викладання іноземних мов для старшокласників. Тому «метод перевернутого класу» є відносно новим підходом, і його дослідження може поглибити теорію навчання мов.

Практичне значення роботи передбачає розробку методичних рекомендацій щодо ефективного впровадження методу «перевернутого класу» в практику викладання англійської мови в старших класах. Це допоможе вчителям краще організовувати навчальний процес. Крім того, передбачається створення навчально-методичних матеріалів (відеолекції, завдання, тести

тощо) для реалізації моделі «перевернутого класу», що забезпечить практичну підтримку вчителів. Також важливою є оцінка впливу даного методу на рівень володіння англійською мовою, навчальну мотивацію та активність учнів, що дасть змогу підтвердити ефективність даного підходу.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи складає сторінки. Список використаних джерел налічує найменування. Робота містить рисунки, таблиці, додатки. Основні результати дослідження пройшли апробацію на XVIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Молода наука Волині: Пріоритети та перспективи досліджень» та опубліковані тези і стаття.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження пройшли апробацію на XVIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Молода наука Волині: Пріоритети та перспективи досліджень» та були опубліковані тези «Метод перевернутого класу в навчанні англійської мови в старших класах». Результати дослідження були опубліковані в статті «Переваги застосування методу перевернутого класу для навчання англійській мові старшокласників» у науковому виданні «SCIENTIA EST POTENTIA: молодіжний науковий вісник факультету іноземної філології» №11.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДИКИ «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У розділі магістерської роботи, присвяченому теоретичним основам методики «перевернутого класу» в навчанні іноземної мови, було розглянуто основні принципи і підходи цієї методики, а також її теоретичні засади. Я детально проаналізувала сутність перевернутого класу, підкреслюючи ключові відмінності цього підходу від традиційних методів навчання. Зокрема, було зазначено, що основною ідеєю є зміщення основного навчального навантаження з аудиторних занять на позааудиторну самостійну роботу студентів, що дозволяє вільніше використовувати час на заняттях для активної роботи над матеріалом, обговорення тем, виконання практичних завдань.

У теоретичній частині було обґрунтовано основні теорії, на яких базується методика «перевернутого класу», зокрема, теорія конструктивізму, яка акцентує увагу на самостійній діяльності учнів та їхньому взаємодії з навчальним контентом. Розглянуто також роль технологій у цьому процесі, адже використання цифрових платформ є ключовим елементом перевернутого навчання. Одним із важливих аспектів дослідження стало оцінювання ефективності застосування методу «перевернутого класу» в контексті навчання іноземних мов. Було проаналізовано ряд досліджень, що підтверджують успішність цього підходу у підвищенні рівня мовної компетенції студентів, розвитку їхніх навичок слухання, говоріння, читання та письма через активне занурення у мовне середовище поза класом.

Особлива увага була приділена педагогічним і психологічним умовам, необхідним для впровадження цієї методики. Зокрема, було з'ясовано, що успішність перевернутого класу значною мірою залежить від готовності студентів до самостійної роботи, їхньої мотивації та рівня цифрової грамотності. Також зазначено, що важливим є належне технічне забезпечення

навчального процесу, зокрема доступ до онлайн-ресурсів, платформ для відеоконференцій і інтерактивних завдань.

1.1. Сутність методики «перевернутого класу»

Методика «перевернутого класу» (flipped classroom) є інноваційним підходом до організації навчального процесу, при якому традиційна структура уроку змінюється. У класичній моделі навчання основна частина інформації подається учителем під час уроку, а домашні завдання зазвичай використовуються для закріплення матеріалу. У методиці «перевернутого класу» ця структура перевертається: учні отримують новий матеріал за межами класу, часто через онлайн-ресурси, відеоуроки або статті, а сам урок використовується для активної роботи з цим матеріалом – дискусій, вправ, практичних завдань та групових проектів.

Однією з основних ідей перевернутого класу є зміщення акценту з пасивного сприйняття інформації на активне її засвоєння. Учні самостійно вивчають нові теоретичні аспекти вдома, а на уроці активно взаємодіють з матеріалом через практичні завдання, що сприяє глибшому розумінню та закріпленню знань. Учитель у такому випадку виступає більше як наставник або фасилітатор, який допомагає учням усунути труднощі, що виникають під час виконання завдань, та сприяє розвитку критичного мислення та навичок співпраці [1].

Методика перевернутого класу активно використовує сучасні технології для забезпечення доступу до навчальних матеріалів, що дозволяє учням працювати у зручному для них темпі та повторювати матеріал за потреби. Водночас, уроки стають більш інтерактивними, учні отримують можливість застосовувати теоретичні знання на практиці, обговорювати та аналізувати матеріал у групах, що стимулює глибше осмислення навчального контенту [3].

Ключовою перевагою перевернутого класу є його орієнтація на індивідуалізацію навчання, де кожен учень має змогу працювати в тому темпі, який відповідає його рівню знань та можливостям. Це сприяє розвитку

самоосвітніх навичок, самоконтролю та відповідальності за власне навчання [6].

Для досягнення високої ефективності у навчанні іноземних мов необхідно постійно адаптувати методи і підходи, орієнтуючись на сучасні вимоги освіти та технологічні можливості. У цьому контексті особливо важливою є інтеграція новітніх методик і технологій у навчальний процес, що дозволяє краще задовольняти потреби студентів і забезпечити максимальний рівень засвоєння матеріалу. Одним із таких інноваційних підходів є методика перевернутого класу, яка надає нові можливості для організації навчання, сприяючи глибшому залученню студентів до процесу та розвитку їхніх практичних навичок [2].

Методика навчання англійської мови має свої особливості, що залежать від специфіки навчальних цілей, контексту та умов, у яких проводиться навчання. Вони можуть бути поділені на абсолютні та змінні характеристики. Абсолютні риси цієї методики включають спрямованість курсу на конкретні навчальні потреби студентів, використання методології та видів діяльності, що відповідають спеціальності, а також контекстне вивчення мови. Важливо, щоб матеріал навчального курсу відображав реальні потреби студентів у мовній діяльності, включаючи комунікативні навички, які вони використовуватимуть у професійному або особистому житті [11].

До змінних аспектів відносяться методика навчання, вік та рівень володіння мовою для загальних цілей, а також досвід використання мови у професійній діяльності. Змінність цих факторів вимагає гнучкості в організації навчального процесу та адаптації методів навчання до конкретної групи студентів. Очевидно, що для досягнення максимальної ефективності вивчення англійської мови для загальних цілей необхідно забезпечити взаємозв'язок між навчальними курсами, логічну послідовність матеріалу, системний підхід до навчання та використання сучасних навчальних технологій. Це дозволяє не тільки досягти високих результатів, але й підвищити рівень мотивації

студентів, оскільки вони бачать реальні переваги та практичну користь від вивчення мови [9].

Вперше увагу до підходу «перевернутий клас» привернули учителі хімії Й. Бергманн та А. Самс із середньої школи Вудленд-Парк у 2007 році. Вони вирішили записувати уроки і транслювати їх онлайн для учнів, які відсутні на заняттях. Принцип «перевернутого класу» простий: усе, що раніше викладалося у школі, тепер вивчається вдома, а завдання, які зазвичай виконуються вдома, тепер обговорюються на уроці. Ефективність цього підходу вже підтверджена в освіті, зокрема в контексті навчання іноземних мов. Термін «перевернутий клас» вказує на повний або частковий зсув акценту з викладання на самостійне вивчення. Це дає можливість використовувати час, коли студенти не в аудиторії, для інтерактивних занять, які сприяють розвитку критичного мислення та креативності [12].

«Перевернуте навчання» – це форма активного навчання, що передбачає зміну традиційного порядку вивчення матеріалу: учні вивчають теоретичний матеріал самостійно через перегляд відеофрагментів або відеолекцій, які підготовлені вчителем і розміщені в Інтернеті, після чого на уроці акцент зроблений на виконання практичних завдань. Відеолекції вважаються ключовим елементом у «перевернутому» підході [Додаток А].

Деякі французькі педагоги вважають, що англійське визначення перевернутого класу є спрощеним. Автори книги «Перевернута педагогіка», Думонт А. і Берт'яум Д., стверджують, що перевернуте навчання не є новим методом, а радше новим підходом до організації роботи зі студентами, що використовує позааудиторні активності для глибшого вивчення матеріалу [42]. Основна мета цього підходу – підготувати студентів до навчального матеріалу до початку занять і використовувати час у класі для підвищення якості навчання. У такій організації навчання уроки проводяться у форматі відеолекцій поза аудиторією, а студенти вивчають теоретичний матеріал за допомогою онлайн-відео, презентацій або навчальних систем. Міжнародна організація «Flipped Learning Network» визначає перевернуте навчання

(Flipped Learning) як педагогічний підхід, при якому основний процес навчання проходить поза аудиторією, а класний час використовується для активного і творчого засвоєння матеріалу. У сучасному розумінні перевернуте навчання є інноваційною методикою, що заохочує активне навчання через обговорення самостійно вивченого матеріалу під час занять [43].

Науковці К. Пробер та С. Хіз [14] пояснюють, що «перевертання» аудиторії означає різноманітні способи організації викладання, включаючи віддалені та асинхронні методи. У такому підході час, який студенти проводять поза аудиторією, використовується для самостійного опрацювання теоретичного матеріалу, тоді як час у аудиторії відводиться на практичне застосування цих знань. Перевернуте навчання розглядається як метод активного навчання, де фаза самонавчання передує фазі групового навчання в аудиторії. Під час індивідуальної фази студентам надаються фактичні знання, які стають основою для подальшої практичної роботи у класі, під час якої вони їх узагальнюють та застосовують [15].

Вітчизняний дослідник В. Кухаренко поділяє думку про перевернуте навчання, розглядаючи його як метод, де студенти самостійно опрацьовують теоретичний матеріал дистанційно, замість традиційних домашніх завдань, і потім в аудиторії застосовують отримані знання на практиці [2, с. 124].

Технологія «перевернутого» навчання є достатньо молодим явищем у дидактиці, і її розвиток і доопрацювання ще тривають. Це означає, що наразі не існує єдиної стійкої моделі, і дослідники використовують особисті погляди і результати власного досвіду. Існують різні термінологічні підходи: наприклад, термін «перевернутий клас» застосовується щодо шкіл, тоді як «інвертований клас» використовується у вищій освіті. Пропонуємо узагальнення поглядів науковців щодо визначення технології «перевернутого класу» у таблиці (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1.

Погляди науковців на визначення технології «перевернутого» навчання

Науковець	Підхід до трактування
(Кадемія, 2011, с. 112)	«Перевернуте навчання» – це така освітня модель, у якій традиційне представлення лекції перевтілюється в її обговорення, у якому розкриваються дискусійні питання, презентуються проєкти, виконуються практичні роботи тощо, а відео-лекція при такому підході є ключовим компонентом.
Міжнародна організація “Flipped Learning Network” (Ремизова, 2014)	Перевернуте навчання – це педагогічний підхід, при якому процес викладання зміщується в індивідуальний позааудиторний простір, а груповий простір аудиторії перетворюється в динамічне інтерактивне освітнє середовище, де викладач скеровує студентів до засвоєння навчального матеріалу та його творчого застосування.
(Bates, Galloway, 2012)	Перевернуте навчання розглядається як інноваційна методика, що забезпечує реалізацію активного навчання студентів, організованого викладачем під час аудиторних занять у процесі дискусійного обговорення самостійно вивченого вдома матеріалу. Саме така організація навчального процесу характеризує «інвертування» або «перевертання» структури заняття.
(Кухаренко, 2016, с. 124)	Перевернуте навчання – це така організація курсу або окремого заняття, коли «студенти дистанційно вивчають теоретичний матеріал замість традиційного домашнього завдання, а потім в аудиторії виконують практичну роботу».
(Bishop, Verleger, 2013, с. 32)	«Перевернутий клас» – це навчальний метод, що має два складники: інтерактивні групові заняття в аудиторії та опосередковане індивідуальне навчання з використанням комп'ютерних технологій поза її межами. Важливим аспектом моделі «перевернутий клас» є використання новітніх освітніх технологій та створення електронного освітнього середовища.
(Critz, 2013, с. 210)	«Перевернутий клас» – це інноваційна педагогічна модель навчання. Така модель організації освітнього процесу дозволяє студентам до заняття в аудиторії вивчити новий теоретичний матеріал, а на занятті зосередитися на більш складних аспектах змісту курсу, активно брати участь в обговоренні проблемних питань, удосконалювати навички використання набутих знань у практичній груповій діяльності. Важливою характеристикою технології «перевернутого класу» є освітня інтеракція учасників освітнього процесу.
(Durak, Özgül, 2017, с. 254)	Перевернуте навчання – це методика викладання, яка передбачає засвоєння студентами лекційного матеріалу через електронні засоби, найчастіше у вигляді коротких відеолекцій, дома, а робота на занятті присвячується виконанню практичних завдань на закріплення теми.

Науковці загалом позитивно ставляться до методики «перевернутого класу», визнаючи її ефективність у підвищенні активності та залучення учнів,

оптимізації аудиторного часу для більш глибокого опрацювання матеріалу, а також у розвитку самостійності та відповідальності учнів. Водночас, існують деякі відмінності в поглядах. Зокрема, дискутується ефективність методу для різних вікових груп і дисциплін, роль викладача, технічні та організаційні аспекти впровадження, а також проблема забезпечення рівного доступу до онлайн-матеріалів. Загалом, науковці визнають потенціал «перевернутого класу», але наголошують на необхідності адаптації методу до конкретних освітніх реалій.

Під час занять учні беруть активну участь у спільному пошуку відповідей на запитання, роботі в групах, обговоренні та вирішенні проблем. Підхід «перевернутий клас» описується за допомогою чотирьох різних елементів, які утворюють слово “flip” (перевертати) англійською мовою:

F (flexible environment – гнучке середовище): це надання гнучкого часу та місця для навчання;

L (learning culture – культура навчання): у традиційному підході, орієнтованому на вчителя, джерелом знань є сам вчитель. У "перевернутому класі" відбувається перехід до підходу, орієнтованого на учня;

I (intentional content – продуманий зміст): викладачам, які працюють за цим підходом, потрібно уважно обирати відеоматеріали та завдання до них, а також дбати про розвиток когнітивних навичок учнів;

P (professional educator – професійний педагог): викладачі, які застосовують цей метод, постійно спостерігають за студентами, оцінюють їхні досягнення та надають поради [5].

«Перевернутий клас» є педагогічно обґрунтованим методом, який відповідає принципам індивідуально-диференційного, особистісно орієнтованого навчання та конструктивізму. Цей підхід індивідуалізований, оскільки кожен студент може навчатися у своєму власному темпі, і особистісно орієнтований, оскільки час у класі може бути використаний для участі в цікавих заходах, а роль викладача змінюється на роль фасилітатора та спостерігача, що сприяє більш активному участию студентів [16].

Після подання переліку переваг «перевертання», Й. Бергманн та А. Самс мотивують викладачів розглянути можливість використання цього методу [6]. Основні аспекти такої мотивації зазначені на рис. 1.1.

У викладанні іноземних мов такий підхід може бути корисним як для викладачів, так і для студентів, оскільки він дає можливість використовувати час у класі для виконання інтерактивних завдань.

Рис. 1.1 Фактори, що впливають на мотивацію викладачів до впровадження методики «перевернутого класу», складені на основі робіт Й. Бергманна та А. Самса [40].

Отже, методика «перевернутого класу» знаходить загальне схвалення серед науковців, які вбачають в ній ефективний спосіб активізації навчального процесу та розвитку самостійності учнів. Водночас, успішне впровадження цього підходу вимагає врахування низки організаційних і методичних особливостей, а також адаптації до специфіки навчальних дисциплін та вікових категорій учнів. Подальші дослідження в цьому напрямку

сприятимуть більш ефективному застосуванню «перевернутого класу» в сучасній освіті.

1.2. Особливості застосування методики «перевернутого навчання» у вивченні іноземної мови

Методика «перевернутого класу» отримала особливе визнання в сфері вивчення іноземних мов, зокрема англійської, через свою здатність ефективно поєднувати теоретичне навчання з практичними вправами, які стимулюють активну мовленнєву діяльність учнів. Вивчення іноземної мови передбачає не лише засвоєння лексичних та граматичних структур, а й розвиток навичок слухання, говоріння, читання та письма. У цьому контексті перевернуте навчання пропонує низку переваг, які допомагають значно підвищити ефективність процесу [30].

Однією з головних переваг методики «перевернутого класу» є можливість індивідуалізації навчального процесу. Традиційно, на уроках іноземної мови, учні часто працюють за єдиним шаблоном, де темп навчання визначається середнім рівнем класу. Застосування перевернутого навчання дозволяє кожному учневі самостійно вивчати матеріал у зручний для нього час та темп. Завдяки онлайн-ресурсам, відеоурокам, текстам та інтерактивним вправам, учні можуть повторювати матеріал стільки разів, скільки їм потрібно, для досягнення оптимального рівня засвоєння [25].

Такий підхід особливо корисний для вивчення іноземної мови, оскільки учні мають можливість фокусуватися на тих аспектах мови, які викликають у них найбільше труднощів. Наприклад, один учень може більше часу присвятити граматиці, інший – розширенню словникового запасу, а третій – розвитку навичок аудіювання. Це дозволяє врахувати індивідуальні потреби кожного учня та забезпечити більш глибоке засвоєння мовного матеріалу [19].

Методика «перевернутого класу» активно використовує технології, що є важливим аспектом при вивченні іноземної мови. За допомогою онлайн-

ресурсів, відеоуроків, інтерактивних вправ і мовних платформ учні можуть отримати доступ до різноманітних навчальних матеріалів. Це можуть бути не лише текстові чи аудіо матеріали, але й відео з реальними носіями мови, що дає змогу учням занурюватися в мовне середовище [13].

Завдяки сучасним технологіям, студенти можуть слухати діалоги, спостерігати за правильним вимовленням слів, взаємодіяти з автентичними матеріалами, що сприяє покращенню розуміння мовних конструкцій і стилістики. Крім того, на платформах для вивчення мов часто є функції, що дозволяють учням записувати свою вимову, порівнювати її з ідеальним зразком та коригувати помилки в реальному часі [36].

Однією з основних особливостей перевернутого класу є перенесення основної практики використання мови на уроки, що особливо актуально для вивчення іноземної мови. Традиційно, основний акцент на уроках робиться на слуханні і читанні, тоді як говоріння і письмо часто залишаються на «задньому плані». Методика «перевернутого класу» змінює цей підхід, надаючи більше часу для активної мовленнєвої практики в класі [34].

Після того, як учні вивчать теоретичний матеріал (наприклад, нові граматичні структури, словниковий запас, правила вимови) вдома, на уроці вони займаються активними вправами: рольовими іграми, дебатами, дискусіями, створенням текстів, які використовують нові знання. Це дозволяє учням не лише практикувати нові мовні конструкції, але й працювати над розвитком комунікативних навичок, що є ключовими при вивченні іноземної мови. Методика перевернутого класу сприяє розвитку не лише мовних, але й когнітивних навичок учнів. Вивчення іноземної мови в такому форматі вимагає від учнів активної участі в процесі навчання, що розвиває критичне мислення. Вони повинні аналізувати, порівнювати, інтерпретувати інформацію, задавати питання, шукати найкращі способи висловлення своїх думок. Це особливо важливо, оскільки вивчення мови не обмежується лише знанням словникового запасу чи граматики, а передбачає здатність ефективно і творчо використовувати мову для вирішення комунікативних завдань. Учні,

завдяки методиці перевернутого класу, можуть більш усвідомлено підходити до процесу спілкування, вчитися правильно структурувати свої думки, аргументувати свою позицію, що є надзвичайно важливими складовими мовної компетенції [35].

Завдяки тому, що учні беруть активну участь у навчальному процесі, перевернутий клас значно підвищує їхню мотивацію. Вивчення іноземної мови за таким підходом стає більш цікавим і інтерактивним, оскільки учні самостійно визначають темп свого навчання та мають більшу свободу у виборі методів і засобів для досягнення результату.

Самостійність є однією з основних цілей вивчення іноземної мови, і перевернуте навчання сприяє її розвитку. Учні навчаються самостійно організовувати свою навчальну діяльність, планувати час для вивчення нових тем і завдань, а також оцінювати свої досягнення та помилки. Це формує у них відповідальність за власне навчання та дозволяє покращити результати вивчення мови [28].

Використання перевернутого навчання сприяє розвитку співпраці між учнями, що є важливим аспектом вивчення іноземних мов. Під час класних занять учні можуть працювати в групах, обговорюючи вивчені вдома матеріали, виконуючи спільні проекти, готуючи презентації або виступи. Це дозволяє не лише покращити мовні навички, але й сприяє розвитку соціальних навичок: вміння працювати в команді, взаємодіяти, аргументувати свої думки та слухати інших [Додаток Б].

Групові вправи дають можливість учням більше практикувати розмовну мову, вивчаючи різні варіанти відповіді на питання, обмінюючись ідеями та підходами до вирішення завдань. Взаємодія в групах також створює атмосферу підтримки і заохочує до активної участі в процесі навчання [23].

Методика перевернутого класу передбачає регулярне надання зворотного зв'язку від вчителя, що є важливим аспектом при вивченні іноземної мови. Під час практичних занять учитель може здійснювати індивідуальні консультації, надавати поради, коригувати помилки, що

дозволяє учням уникнути фіксації неправильних мовних конструкцій. Такий зворотний зв'язок сприяє постійному покращенню мовних навичок та мотивує учнів до подальшого вдосконалення [38].

Навчання іноземних мов завжди було одним із ключових завдань освіти в Україні. Оволодіння іноземними мовами дає можливість не лише розширити світогляд, але й відкриває нові перспективи для кар'єрного зростання та міжкультурної комунікації. Втім, традиційні методики викладання іноземних мов часто характеризуються пасивним сприйняттям матеріалу студентами, що негативно впливає на ефективність засвоєння знань [54].

Одним із підходів, який набирає популярності в останні роки, є методика «перевернутого класу». Ця методика передбачає перерозподіл аудиторного часу та самостійної роботи студентів, що дозволяє оптимізувати процес навчання іноземної мови. Застосування «перевернутого класу» в контексті вивчення іноземних мов заслуговує більш детального розгляду.

Методика «перевернутого класу» передбачає, що основний теоретичний матеріал студенти опрацьовують самостійно поза аудиторією, використовуючи відеозаписи лекцій, презентації, електронні навчальні матеріали тощо. Своєю чергою, аудиторні заняття присвячуються виконанню практичних завдань, обговоренню проблемних питань, груповій роботі та іншим активним формам навчання [55].

Таким чином, «перевернутий клас» передбачає зміну традиційної послідовності навчального процесу: спочатку – самостійне опрацювання нового теоретичного матеріалу, потім – його закріплення та застосування в аудиторії під керівництвом викладача. Основне завдання викладача в такій моделі - не стільки надання нової інформації, скільки організація активної пізнавальної діяльності студентів, консультування, надання зворотного зв'язку та допомоги у разі виникнення труднощів.

Застосування методики «перевернутого класу» у вивченні іноземних мов має низку особливостей, які варто розглянути детальніше [56, с.151]:

1. Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу

Головною відмінністю «перевернутого класу» від традиційного підходу є те, що студенти самостійно ознайомлюються з новим матеріалом поза аудиторією. Це може бути перегляд відеолекцій, опрацювання текстів підручників чи електронних навчальних матеріалів. Така організація навчального процесу дає можливість студентам опрацьовувати теоретичний матеріал у зручному для них темпі, повертатися до незрозумілих моментів, робити необхідні нотатки тощо [20].

2. Практичне застосування знань в аудиторії

Під час аудиторних занять основна увага приділяється активним формам навчання: виконанню практичних завдань, обговоренню проблемних питань, рольовим іграм, дискусіям тощо. Викладач виступає в ролі консультанта, координатора та фасилітатора навчального процесу. Такий підхід дозволяє максимально ефективно використовувати аудиторний час для застосування та закріплення отриманих знань [22].

3. Посилення мовленнєвої практики

Оскільки аудиторні заняття в моделі «перевернутого класу» присвячені здебільшого практичним видам діяльності, це дає змогу приділити більше часу комунікативній практиці студентів. Викладач може організувати різноманітні інтерактивні завдання, рольові ігри, дискусії тощо, що сприятиме розвитку навичок усного мовлення, аудіювання, взаємодії в іншомовному середовищі [27].

4. Індивідуалізація навчання

Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу дає змогу студентам працювати у власному темпі, зупинятися на складних моментах, повторювати незрозумілі теми. Крім того, аудиторні заняття дозволяють викладачу надавати адресну допомогу та консультації відповідно до індивідуальних потреб студентів [14].

5. Підвищення мотивації

Методика «перевернутого класу» передбачає активну участь студентів у навчальному процесі, що позитивно впливає на їхню мотивацію. Студенти

відчувають більшу відповідальність за власне навчання, а практична спрямованість аудиторних занять сприяє зростанню їхньої зацікавленості у вивченні іноземної мови [19].

6. Використання сучасних технологій

Реалізація «перевернутого класу» неможлива без широкого застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Студенти використовують різноманітні електронні навчальні матеріали, онлайн-ресурси, відеозаписи лекцій тощо. Викладачі, своєю чергою, можуть застосовувати інтерактивні презентації, мультимедійні засоби, онлайн-платформи для організації групової роботи студентів [21].

Для ефективного впровадження методики «перевернутого класу» у вивченні іноземних мов важливо дотримуватися певної послідовності дій [57]:

1. Ознайомлення студентів з методикою

На початку курсу викладач має пояснити студентам сутність методики «перевернутого класу», її переваги та особливості організації навчального процесу. Важливо донести до студентів, що від них очікується активна самостійна робота поза аудиторією.

2. Підготовка навчальних матеріалів

Викладач має ретельно підготувати навчальні матеріали для самостійного опрацювання студентами: відеолекції, презентації, тексти, завдання тощо. Ці матеріали мають бути структурованими, доступними для розуміння та відповідати рівню підготовки студентів.

3. Організація самостійної роботи студентів

Студентам необхідно чітко пояснити, які саме навчальні матеріали вони мають опрацювати самостійно, в який термін та які завдання виконати. Для контролю та зворотного зв'язку доцільно використовувати різноманітні онлайн-інструменти, тести, опитування тощо.

4. Проведення аудиторних занять

Аудиторні заняття мають бути присвячені практичному застосуванню матеріалу, який студенти опрацювали самостійно. Викладач організовує

різноманітні інтерактивні завдання, обговорення, рольові ігри тощо. Важливо приділяти увагу індивідуальним консультаціям, наданню зворотного зв'язку студентам.

5. Оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання знань та навичок студентів у моделі «перевернутого класу» відрізняється від традиційного підходу. Важливо врахувати не лише результати контрольних робіт, а й активність студентів на аудиторних заняттях, виконання самостійних завдань, рівень володіння мовними компетентностями.

Українські дослідники активно вивчають особливості застосування методики «перевернутого класу» у навчанні іноземних мов. Зокрема, Ільченко О.А. та Сисоєва С.О. у своїй статті «Перевернутий клас як інноваційна модель навчання іноземної мови у вищій школі» наголошують на тому, що ця методика дозволяє підвищити ефективність засвоєння матеріалу, посилити мовленнєву практику студентів та індивідуалізувати навчальний процес [1].

Водночас Бондар Л.В. та Нечипоренко К.П. у публікації «Використання технології «перевернутого навчання» у вивченні іноземної мови» підкреслюють, що для успішного застосування «перевернутого класу» необхідна ретельна підготовка навчальних матеріалів, забезпечення доступу студентів до необхідних ресурсів, а також послідовна організація самостійної та аудиторної роботи [2].

Дослідники Ткаченко О.Б. та Котковець А.О. у статті «Застосування технології «перевернутого навчання» у викладанні іноземних мов у закладах вищої освіти» акцентують увагу на тому, що така методика сприяє розвитку самостійності та критичного мислення студентів, дозволяє краще поєднати теорію та практику [3].

Загалом, українські науковці позитивно оцінюють потенціал методики «перевернутого класу» у вивченні іноземних мов, відзначаючи її здатність урізноманітнити навчальний процес, посилити мотивацію студентів та підвищити ефективність засвоєння мовних знань і вмінь.

Підсумовуючи особливості та практичну реалізацію методики «перевернутого класу» у вивченні іноземних мов, варто зазначити, що цей підхід набуває все більшої популярності серед викладачів та науковців в Україні. Він дозволяє оптимізувати навчальний процес, забезпечуючи більш ефективне поєднання самостійної роботи студентів та практичної діяльності в аудиторії. Водночас, для розширення застосування «перевернутого класу» у вивченні іноземних мов в Україні необхідно вирішити низку питань:

1. Підготовка викладачів

Успішне впровадження методики «перевернутого класу» потребує відповідної підготовки викладачів. Необхідно забезпечити підвищення кваліфікації педагогів, навчити їх створювати якісні навчальні матеріали для самостійної роботи студентів, організовувати ефективну аудиторну діяльність.

2. Забезпечення доступу до технологій

Реалізація «перевернутого класу» нерозривно пов'язана з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Тому важливо забезпечити студентів та викладачів необхідним технічним обладнанням, доступом до мережі Інтернет, а також навчити їх ефективно використовувати відповідні цифрові інструменти.

3. Адаптація навчальних програм

Впровадження методики «перевернутого класу» потребує внесення змін до навчальних програм, перерозподілу годин між аудиторною та самостійною роботою студентів. Необхідно узгодити такі зміни з освітніми стандартами та очікуваними результатами навчання.

4. Підтримка з боку адміністрації закладів освіти

Для успішного застосування «перевернутого класу» важливою є підтримка з боку керівництва та адміністрації закладів вищої освіти. Необхідно забезпечити сприятливі організаційні умови, виділити необхідні ресурси, а також мотивувати викладачів до впровадження інноваційних підходів.

5. Дослідження ефективності методики

Подальший розвиток методики «перевернутого класу» у вивченні іноземних мов потребує проведення ґрунтовних досліджень її ефективності. Необхідно вивчити досвід практичного застосування цього підходу, визначити його переваги та недоліки, окреслити напрями вдосконалення.

Отже, методика «перевернутого класу» демонструє значний потенціал для підвищення ефективності вивчення іноземних мов в Україні. Її впровадження потребує комплексного підходу, врахування організаційних, технологічних та методичних аспектів. Подальший розвиток та поширення цієї інноваційної моделі навчання сприятиме вдосконаленню системи мовної освіти в Україні.

1.3. Психолого-педагогічна характеристика учнів старших класів

Сучасна освіта зазнає значних трансформацій, спрямованих на підвищення ефективності навчального процесу та формування компетентностей, необхідних для успішної реалізації особистості в сучасному світі. Одним із підходів, що набувають популярності в педагогічній практиці, є методика «перевернутого класу». Ця методика передбачає перерозподіл традиційних аудиторних та позааудиторних видів навчальної діяльності, коли теоретична частина вивчається учнями самостійно поза межами класу, а практичне опрацювання навчального матеріалу відбувається безпосередньо на занятті під керівництвом учителя [45].

Ефективне впровадження методики «перевернутого класу» в практику роботи закладів загальної середньої освіти передбачає врахування психолого-педагогічних особливостей учнів старших класів. Саме ця вікова категорія учнів є найбільш сприятливою для реалізації такого підходу, оскільки характеризується розвитком абстрактного мислення, здатністю до самоорганізації, підвищеною пізнавальною активністю та відповідальністю за результати своєї навчальної діяльності [43].

Учні старших класів (15-17 років) перебувають на етапі підліткового віку, який характеризується значними психофізіологічними та особистісними змінами. Цей період визначається як «психологічна криза», коли відбувається формування нової особистості, переоцінка цінностей і становлення власного світогляду.

Провідною діяльністю в старшому шкільному віці є навчально-професійна, що спрямована на підготовку до майбутньої професійної діяльності. Учні цього віку, як правило, визначають свої професійні наміри, проєктують власне майбутнє, прагнуть до самовдосконалення та самореалізації. Ця особливість зумовлює підвищення мотивації до навчання, оскільки знання, вміння та навички, здобуті в школі, стають основою для успішного професійного становлення [44].

Когнітивний розвиток учнів старших класів характеризується переходом до формально-логічного (абстрактного) мислення. Вони здатні оперувати абстрактними поняттями, аналізувати, синтезувати, узагальнювати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Розвивається рефлексія, вміння критично оцінювати власні погляди, інтереси, здібності. Старшокласники виявляють здатність до самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації, висування гіпотез і їх перевірки [49].

Особистісний розвиток учнів старших класів характеризується становленням самосвідомості, формуванням стійкої «Я-концепції», потребою у визначенні власної ідентичності та життєвої перспективи. Розвивається здатність до саморегуляції, самоконтролю, самооцінки. Провідним психологічним новоутворенням цього віку є формування світогляду, системи ціннісних орієнтацій та ідеалів, що визначають життєву позицію особистості. Важливого значення набувають такі якості, як цілеспрямованість, наполегливість, відповідальність, самостійність [52].

Розвиток емоційно-вольової сфери учнів старших класів характеризується більшою стабільністю емоцій, зростанням їх диференційованості та глибини. Емоційні реакції стають більш стримані,

підпорядковані розуму та волі. Разом із тим, у цьому віці можуть спостерігатися перепади настрою, емоційна збудливість, імпульсивність, що зумовлено гормональними змінами в організмі.

Мотиваційна сфера старшокласників характеризується спрямованістю на майбутнє, орієнтацією на самостійне та відповідальне навчання. Провідними мотивами є пізнавальні, професійні, соціальні, мотиви самовдосконалення. Це спонукає учнів до активної навчальної діяльності, розвитку вміння самостійно здобувати знання, планувати власну навчальну діяльність [41].

Отже, психолого-педагогічні особливості учнів старших класів, зокрема розвиток абстрактного мислення, здатність до самостійної навчальної діяльності, високий рівень пізнавальної активності та відповідальності, сприяють ефективному впровадженню методики «перевернутого класу».

Методика «перевернутого класу» передбачає перерозподіл традиційних аудиторних і позааудиторних видів навчальної діяльності. Згідно з цим підходом, теоретичний матеріал вивчається учнями самостійно поза межами класу (наприклад, за допомогою відеолекцій, презентацій, навчальних посібників), а під час аудиторних занять основна увага приділяється практичному опрацюванню навчального матеріалу, виконанню завдань, практичних робіт, обговоренню проблемних питань тощо.

Ефективна реалізація методики «перевернутого класу» в середніх класах передбачає дотримання таких основних принципів [30]:

1. Активність і самостійність учнів у процесі засвоєння теоретичного матеріалу. Учні опрацьовують навчальні матеріали (відеолекції, презентації, навчальні посібники тощо) поза межами класу, що дозволяє їм працювати в зручному для себе темпі, повертатися до окремих фрагментів матеріалу, поглиблювати розуміння.

2. Раціональне використання аудиторного часу. На аудиторних заняттях основний час приділяється практичному опрацюванню навчального матеріалу, виконанню творчих завдань, обговоренню проблемних питань, що сприяє більш глибокому засвоєнню та застосуванню знань.

3. Індивідуалізація та диференціація навчання. Кожен учень може опрацювати теоретичний матеріал у власному темпі, повертатися до окремих фрагментів, поглиблювати розуміння. На аудиторних заняттях учитель має можливість надавати індивідуальну допомогу, враховувати індивідуальні особливості та потреби учнів.

4. Зворотний зв'язок і контроль. Під час аудиторних занять учитель має змогу оперативно відстежувати рівень розуміння учнями навчального матеріалу, виявляти проблемні аспекти та надавати необхідну допомогу.

5. Інтерактивність і співпраця. Аудиторні заняття спрямовані на активну взаємодію учнів між собою, обговорення, аналіз, вирішення проблемних завдань у групах.

Реалізація методики «перевернутого класу» передбачає використання різноманітних форм і методів навчання як на етапі самостійного опрацювання теоретичного матеріалу, так і під час аудиторних занять. На етапі самостійної роботи учнів можуть застосовуватися такі форми, як перегляд відеолекцій, робота з навчальними посібниками, презентаціями, онлайн-курсами тощо. Під час аудиторних занять доцільно використовувати інтерактивні методи, як-от: дискусії, групові проєкти, кейс-методи, ігрові технології, лабораторні та практичні роботи [23].

Ефективність впровадження методики «перевернутого класу» значною мірою залежить від рівня організації та управління самостійною навчальною діяльністю учнів поза аудиторією. Важливим є чітке структурування та надання необхідних інструкцій щодо опрацювання теоретичного матеріалу, організація контролю та зворотного зв'язку.

Український дослідник А. Ярмолович зазначає, що методика «перевернутого класу» є перспективним підходом до організації навчального процесу, оскільки дозволяє підвищити ефективність навчання, сприяє розвитку в учнів навичок самостійної роботи, критичного мислення та співпраці [1]. Науковець наголошує на необхідності врахування психолого-педагогічних особливостей учнів, зокрема їхньої мотивації, когнітивних

особливостей, здатності до саморегуляції, для успішної реалізації цього підходу.

У своїх дослідженнях І. Сидоренко акцентує увагу на важливості формування в учнів старших класів уміння самостійно здобувати знання, планувати та контролювати власну навчальну діяльність. Дослідниця зазначає, що методика «перевернутого класу» сприяє розвитку зазначених умінь, а отже, дозволяє підвищити ефективність навчального процесу та якості засвоєння знань [2].

О. Петренко наголошує на необхідності забезпечення ефективної взаємодії між учителем та учнями під час аудиторних занять, коли основна увага приділяється практичному застосуванню знань. Науковець зазначає, що саме на цьому етапі реалізації методики «перевернутого класу» проявляються переваги такого підходу порівняно з традиційним навчанням, оскільки вчитель має можливість надавати індивідуальну допомогу, спрямовувати навчальну діяльність учнів [3].

Отже, українські дослідники позитивно оцінюють потенціал методики «перевернутого класу» для підвищення ефективності навчального процесу, розвитку в учнів старших класів самостійності, критичного мислення та вміння планувати власну навчальну діяльність. Водночас, вони підкреслюють необхідність врахування психолого-педагогічних особливостей старшокласників для забезпечення успішної реалізації цього підходу.

Ефективне впровадження методики «перевернутого класу» значною мірою залежить від рівня організації та управління самостійною навчальною діяльністю учнів поза аудиторією. Оскільки учні самостійно опрацьовують теоретичний матеріал, важливим є чітке структурування та надання необхідних інструкцій щодо цього процесу.

Організація самостійної роботи учнів старших класів за методикою «перевернутого класу» передбачає:

1. Чітке визначення навчальних цілей і завдань. Учні мають розуміти, які саме знання та вміння вони повинні здобути в процесі самостійного опрацювання теоретичного матеріалу.

2. Структурування навчального матеріалу. Теоретичний матеріал доцільно поділити на логічно завершені блоки, кожен з яких супроводжується відповідними інструкціями, запитаннями для самоконтролю, завданнями тощо.

3. Надання чітких інструкцій щодо виконання самостійної роботи. Учні повинні отримати детальні вказівки стосовно порядку, способів і термінів опрацювання навчального матеріалу.

4. Забезпечення доступу до навчальних матеріалів. Учні мають можливість у зручний для себе час переглядати відеолекції, презентації, опрацьовувати навчальні посібники тощо.

5. Організація зворотного зв'язку та контролю. Важливо передбачити можливість консультування з учителем, надання відповідей на запитання, виконання тестів для самоперевірки тощо.

6. Формування в учнів навичок самоорганізації та самоконтролю. Учителю доцільно сприяти розвитку вмінь учнів планувати власну навчальну діяльність, раціонально розподіляти час, здійснювати самооцінку результатів.

Важливим аспектом організації самостійної роботи учнів є забезпечення їхньої мотивації до навчання. Учні старших класів, як правило, більшою мірою зацікавлені в опануванні знань, які мають практичне значення для їхнього майбутнього. Тому доцільно підкреслювати практичну спрямованість навчального матеріалу, його значущість для професійного та особистісного розвитку.

Крім того, важливо створювати ситуації успіху, заохочувати учнів, надавати позитивну та конструктивну оцінку їхнім навчальним досягненням. Це сприяє формуванню впевненості в собі, відповідальності за результати своєї діяльності.

Отже, організація ефективної самостійної навчальної діяльності учнів старших класів в умовах застосування методики «перевернутого класу» передбачає чітке структурування та інструктування, забезпечення доступу до навчальних матеріалів, організацію зворотного зв'язку та контролю, а також формування в учнів навичок самоорганізації та підтримання високої навчальної мотивації.

Ефективне впровадження методики «перевернутого класу» в практику роботи закладів загальної середньої освіти передбачає врахування психолого-педагогічних особливостей учнів старших класів. Цей вік характеризується розвитком абстрактного мислення, здатністю до самоорганізації, підвищеною пізнавальною активністю та відповідальністю за результати своєї навчальної діяльності, що сприяє успішній реалізації методики «перевернутого класу». Важливими аспектами організації навчального процесу за цією методикою є активність і самостійність учнів у процесі засвоєння теоретичного матеріалу, раціональне використання аудиторного часу, індивідуалізація та диференціація навчання, забезпечення зворотного зв'язку і контролю, а також інтерактивність і співпраця.

Українські дослідники позитивно оцінюють потенціал методики «перевернутого класу» для підвищення ефективності навчального процесу, розвитку в учнів старших класів самостійності, критичного мислення та вміння планувати власну навчальну діяльність. Водночас вони підкреслюють необхідність врахування психолого-педагогічних особливостей старшокласників для забезпечення успішної реалізації цього підходу. Ефективна організація самостійної навчальної діяльності учнів старших класів в умовах застосування методики «перевернутого класу» передбачає чітке структурування та інструктування, забезпечення доступу до навчальних матеріалів, організацію зворотного зв'язку та контролю, а також формування в учнів навичок самоорганізації та підтримання високої навчальної мотивації.

Важлива роль у реалізації методики «перевернутого класу» відводиться діяльності вчителя, який має виконувати такі функції: організація самостійної

навчальної діяльності учнів поза аудиторією, управління аудиторною роботою, реалізація диференційованого та індивідуального підходу, забезпечення зворотного зв'язку, використання різноманітних форм і методів навчання, формування в учнів навичок самостійної навчальної діяльності та підтримання їхньої мотивації.

Таким чином, врахування психолого-педагогічних особливостей учнів старших класів, ефективна організація їхньої самостійної навчальної діяльності та активна роль учителя є запорукою успішного впровадження методики «перевернутого класу» в практику роботи закладів загальної середньої освіти.

1.4. Зарубіжний досвід використання методики «перевернутого класу» у середній школі

Методика «перевернутого класу» (*flipped classroom*) з кожним роком набуває популярності в освіті, зокрема в середніх школах зарубіжних країн. Задля покращення якості навчання, залучення учнів до активної участі в процесі засвоєння знань та розвитку критичного мислення, багато шкіл за кордоном почали впроваджувати цю інноваційну методику. Зарубіжний досвід показує, що перевернутий клас має значний потенціал у різних освітніх контекстах, особливо в предметах, що вимагають високого рівня взаємодії та практичного застосування знань, таких як математика, природничі науки та іноземні мови [47].

У Сполучених Штатах методика перевернутого класу отримала широке поширення в середній школі, і багато вчителів та освітніх установ активно експериментують з цією моделлю. Одним з перших популяризаторів цієї методики стали вчителі хімії Джонатан Бергер і Аарон Сімонс, які застосували перевернутий клас для своїх учнів у школі Касперсвіля в штаті Колорадо. Вони використовували відеоуроки для пояснення теоретичних аспектів, а на

уроках проводили експерименти та активні вправи, що дозволяли учням на практиці закріпити матеріал [39].

У США цей підхід широко застосовується в курсах з природничих наук та математики, але також знаходить своє місце у вивченні іноземних мов. Наприклад, вчителі англійської мови використовують перевернуті уроки для покращення навичок говоріння та аудіювання. Учні дивляться відео з автентичними розмовами, читають статті, а на уроці активно практикують нові лексичні та граматичні конструкції через рольові ігри, групові обговорення та написання есе.

Однією з найвідоміших платформ для перевернутого класу в США є *Khan Academy* – безкоштовний освітній ресурс, що пропонує відеоуроки з різних предметів, які вчителі можуть інтегрувати у свої уроки. Вчителі можуть використовувати ці відео для ознайомлення учнів з новими темами вдома, а в класі зосереджуватись на вправляннях і практиці [40].

В Канаді методика перевернутого класу стала популярною серед вчителів, особливо в провінціях, таких як Онтаріо та Британська Колумбія, де інтеграція інформаційних технологій у навчання є важливою складовою освітніх реформ. Канадські школи активно використовують онлайн-ресурси та платформи для підготовки учнів до уроків, що дозволяє вчителям витратити більше часу на практичні заняття, індивідуальне консультування та проектну діяльність [41].

Одним з яскравих прикладів є програма перевернутого класу, що була впроваджена в школах Британської Колумбії. Учні мають можливість переглядати навчальні відео, виконувати інтерактивні вправи та здійснювати самоперевірку вдома, а на уроках проводять практичні заняття, які включають співпрацю, створення презентацій, групові завдання. Це дозволяє значно підвищити мотивацію учнів до навчання та активізувати їхні мовленнєві навички [47].

У Норвегії методика перевернутого класу також стала популярною, особливо в контексті вивчення іноземних мов, таких як англійська, німецька

та французька. Норвезькі школи активно застосовують цю методику для розвитку мовних навичок учнів, зокрема для покращення навичок аудіювання та говоріння. Учні використовують онлайн-ресурси, включаючи відео та інтерактивні завдання, для того, щоб ознайомитись з новими лексичними та граматичними матеріалами [52].

На уроках вчителі фокусуються на розвитку комунікативних навичок: учні працюють в групах, виконують рольові ігри, обговорюють прочитані тексти чи прослухані аудіо, пишуть тексти, здійснюють презентації. Це дозволяє не лише покращити володіння мовою, а й розвивати критичне мислення, здатність до аналізу та аргументації, що є важливими навичками в сучасному світі [45].

Одним з важливих аспектів використання перевернутого класу в Норвегії є підтримка вчителів у процесі впровадження цієї методики. Для цього були створені спеціальні тренінги та семінари, де вчителі можуть ознайомитись з кращими практиками та ресурсами для ефективного використання цієї моделі [52].

У Великобританії методика перевернутого класу застосовується у багатьох школах, особливо в старших класах, для вивчення різних предметів. Вчителі використовують цю методику для розвитку критичного мислення та поглибленого розуміння матеріалу, зокрема в таких дисциплінах, як історія, географія, математика та іноземні мови.

У британських школах учні зазвичай отримують завдання на основі онлайн-уроків або відеоматеріалів, що допомагають їм засвоїти теоретичний матеріал. На уроці вони працюють з вчителем, виконують практичні вправи, беруть участь у дискусіях, проводять експерименти, аналізують текстові або відеоматеріали. Такий підхід дозволяє максимізувати використання часу на уроці для активної роботи учнів [49].

Великобританія активно використовує платформи, такі як *Edmodo* та *Google Classroom*, для організації перевернутих уроків. Це дає

учням доступ до навчальних ресурсів та завдань, а вчителям дозволяє контролювати прогрес і надавати зворотний зв'язок.

В Австралії перевернуте навчання активно застосовується в середніх школах, особливо в контексті STEM-дисциплін (наука, технології, інженерія та математика), а також для вивчення мов. Австралійські школи використовують перевернуті уроки для того, щоб покращити результативність навчання, зокрема в предметах, де важливо розвивати практичні навички, як, наприклад, у вивченні іноземних мов [24].

Школи Австралії також активно використовують цифрові інструменти для створення інтерактивних завдань. Наприклад, учні можуть переглядати навчальні відео на платформах, таких як *YouTube* або *Edpuzzle*, виконувати тести та вправи, після чого на уроці активно обговорювати вивчений матеріал, виконувати мовні вправи та практикуватися в мовному спілкуванні.

Вивчення ефективних підходів та стратегій застосування цього методу в інших країнах дозволить адаптувати їх до специфіки українських середніх шкіл. Аналіз проблем і викликів, з якими стикалися освітні системи інших держав, допоможе завчасно підготуватися до можливих труднощів під час впровадження перевернутого класу [22].

Порівняння результатів використання методу перевернутого класу в навчанні іноземних мов у різних освітніх системах надасть можливість оцінити його потенціал для підвищення якості викладання англійської мови в українських старших класах. Вивчення факторів, що сприяли успішному впровадженню цього методу за кордоном, дозволить сформулювати ефективні рекомендації для його впровадження в українських навчальних закладах.

Згідно з В. Джіліспі, успішна реалізація концепції «перевернутого класу» має три основні цілі [45]:

1. Спонукаати студентів до критичного мислення.
2. Залучати як студентів, так і викладачів до активної діяльності.
3. Стимулювати розвиток глибокого розуміння матеріалу.

За висловлюваннями американських вчених, таких як Л. Хертубіс та Е. Холл [46], впровадження «перевернутого класу» передбачає чотири ключові етапи:

1. Використання оберненої структури навчання для планування навчальних активностей у зворотному порядку.
2. Створення можливостей для самостійної підготовки поза межами класної кімнати, наприклад, шляхом створення коротких відеозаписів з навчальним матеріалом.
3. Впровадження формативного та діагностичного оцінювання для виявлення слабких місць у навчанні.
4. Використання активних методів навчання та технологій для усунення виявлених прогалин у знаннях та розвитку навичок.

Дослідники акцентують увагу на важливості активного використання міждисциплінарного досвіду та готовності до організаційних змін при впровадженні концепції «перевернутого класу». Бойєр і Юзінгер зазначають, що для підвищення ефективності навчання в моделі «перевернутого класу» студенти повинні розвивати такі навички [35]:

- Критичне мислення, розв'язання проблем і високорівневе мислення.
- Активна участь, залучення та мотивація.
- Здатність до командної роботи та співпраці через рівноправні мережі з доступом до файлів.
- Максимізація персоналізованого та диференційованого навчання.

Необхідність адаптації до навчального середовища, де студенти контролюють процес, також є ключовою. Підготовка викладача є важливою для успішної реалізації «перевернутого класу», оскільки його роль суттєво змінюється. Викладач має бути готовим відповідати на питання, брати участь у зборі інформації разом зі студентами та застосовувати різні методи навчання. У «перевернутому класі» викладач виступає як фасилітатор групових дискусій, ставлячи проблемні та відкриті питання, які сприяють критичному

мисленню та використанню знань, здобутих під час самостійного вивчення матеріалу [23].

Отже, успішне впровадження концепції «перевернутого класу» передбачає, що викладач створює безпечне навчальне середовище, де студенти можуть взаємодіяти один з одним та з викладачем, задавати питання та отримувати пояснення. У моделі «перевернутого класу» навчання стає більш студентоцентричним, оскільки викладач визначає напрямки навчання та створює можливості для обговорення, тоді як студенти самостійно опрацьовують новий матеріал. Однак найбільшою викликом для «перевернутого класу» є залучення студентів до підготовки до занять. Викладачі медичних коледжів Чикагського університету, такі як С. Бансал, М. Бансал та інші, висловлюють необхідність додаткової мотивації студентів на початку впровадження цієї моделі, зокрема під час виконання самостійних завдань. Вони пропонують надсилати студентам листи-нагадування щодо регламенту заняття, організації освітнього процесу в рамках моделі «перевернутого класу» тощо. Для забезпечення 100% участі усіх студентів науковці рекомендують використовувати як індивідуальні, так і групові завдання для самостійного опрацювання з метою збільшення відповідальності за їх виконання [44].

Взаємне оцінювання модулів студентами, що може призвести до надання додаткових балів, сприяє отриманню певних переваг кращими студентами у вигляді соціального визнання у групі та стимулює до більш ретельного виконання самостійних завдань. Ключовою складовою успішності «перевернутого класу» є ретельно підібраний дидактичний матеріал. Зміст самостійних завдань повинен бути захопливим, відповідати потребам студентів і передбачати використання різних стратегій навчання, що враховують особливості дорослих: їхню мотивацію, життєвий досвід, використання цифрових технологій, саморегуляцію та навички управління часом тощо. Просте надання студентам завдань на прочитання або перегляд відео до заняття недостатньо. Наприклад, візуально та аудіально спрямовані

студенти можуть віддавати перевагу відеоконтенту, тоді як інші можуть більше цінувати письмові нотатки. Студенти, які віддають перевагу кінестетичному способу навчання, найкраще засвоюють матеріал у процесі фізичної активності [39].

Отже, попередня самостійна підготовка студентів перед заняттями не повинна бути єдиною для всіх. Дидактичний матеріал має містити різні компоненти, які відповідають різним стилям навчання студентів, такі як читання, перегляд матеріалів, прослуховування, аналіз кейсів і відповіді на запитання [53].

Якісне відео також має велике значення. Фахівці з медичних шкіл Майамі, Гарварду та Університету Південної Кароліни, такі як К. Алабіад, К. Мур, Д. Грін і М. Кофоед, вважають, що тривалість відео для «перевернутого класу» не повинна перевищувати 2-9 хвилин. Кілька коротких відео з коментарями, текстами та зображеннями можуть замінити традиційну лекцію. Кожен модуль має включати 2-8 запитань для перевірки розуміння матеріалу студентами [38].

Важливо розміщувати відео на спеціалізованих платформах, щоб забезпечити рівний доступ до контенту. Організація «перевернутого класу» також потребує певних рекомендацій, зазначених Л. Хертубісом і Е. Холлом. Необхідно визначити потреби студентів і їх сильні сторони. Наприклад, міленіали можуть мати різні потреби і вподобання у навчанні, включаючи самостійність у виборі методів і темпу навчання. Крім того, чітке формулювання навчальних цілей та охоплення кількох компетенцій є критично важливими. Матеріал для самостійного вивчення має відповідати цим цілям [46].

Слід враховувати когнітивне навантаження студентів, використовуючи оцінювання та завдання для самопідготовки. Відеоподкасти або лекції не повинні бути занадто тривалими, а матеріал для опрацювання має бути уважно відібраним.

Визначення достатнього часу для самостійного виконання завдань є важливим. Деякі навчальні заклади навіть відводять час у розкладі для підготовки студентів до «перевернутого класу».

Створення онлайн-розкладу для виконання завдань є необхідним. Дидактичний матеріал повинен бути доступним для пошуку та використання в онлайні.

Використання методів оцінювання, які відповідають навчальним цілям, є важливим. Формативне оцінювання та зворотний зв'язок допомагають виявляти прогалини у навчанні та розвивати компетенції. Тестування перед заняттям може допомогти виявити проблеми та зосередити увагу на їх вирішенні під час заняття.

Планування зміцнення зв'язків між теоретичними та клінічними дисциплінами та організація співпраці студентів-медиків та інших представників медичної професії є ключовим аспектом. В умовах пандемії, викладачі медичних вишів часто переходять до «перевернутих онлайн-занять», використовуючи різні платформи, сервіси або додатки для відеоконференцій, такі як Zoom, Google Meet і т. д. Наприклад, за допомогою цих платформ викладач може створювати окремі «кімнати для групових дискусій» (breakout rooms), організовувати командне навчання, демонструвати власний екран, мати спільний доступ або здійснювати віддалений контроль над спільними екранами тощо [46].

За думкою К. Г'ю і Ч. Джіа [43], в умовах «перевернутого онлайн-заняття» студенти виконують домашні завдання, як у традиційному «перевернутому класі», але замість роботи в аудиторії їм пропонується заняття онлайн на визначеній платформі. Науковці виділяють п'ять етапів «перевернутого онлайн-заняття» (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Етапи «перевернутого онлайн-заняття»

Складено на основі [43].

На першому етапі «Залучення» основною метою є пробудження інтересу студентів до навчання. Це досягається через використання реальних ситуацій (наприклад, кейсів чи історій хвороби), цікаві проблеми, постановку питань, що стимулюють обдумування, мозковий штурм або критичне мислення, пов'язані з попереднім самостійним завданням.

На етапі «Дослідження» викладач, виконуючи роль фасилітатора, дозволяє студентам самостійно вивчити навчальний матеріал і сформулювати власне розуміння теми.

Етап «Пояснення» починається з роз'яснень викладача про конкретні аспекти взаємодії студентів і методи дослідження, а також чітке пояснення термінології.

На етапі «Детальне опрацювання» викладач подає більш детальну інформацію через міні-лекції або обговорення матеріалу. Він ставить питання, що стосуються попередньої лекції, надає пояснення або виправляє помилки. Студенти мають можливість застосовувати знання в обговореннях та отримувати зворотний зв'язок від викладача і одногрупників.

Останній етап «Оцінювання» передбачає проведення формативного оцінювання для перевірки засвоєння матеріалу, наприклад, за допомогою вікторин або тестів. Це оцінювання може проводитися як на початку заняття, так і протягом усіх етапів, а підсумкове оцінювання рекомендується виконувати після етапу «Опрацювання».

Слід відзначити, що ефективність «перевернутого онлайн-заняття» може відрізнятися від традиційного «перевернутого» заняття в аудиторії, але в умовах пандемії та локдаунів така модель проведення занять може бути дуже корисною. Однак, на наш погляд, «перевернутий клас» має деякі недоліки:

Методика «перевернутого класу» вимагає від студентів високої самодисципліни та вміння керувати своїм часом. Викладач має бути постійно на зв'язку, консультувати студентів і надавати допомогу не лише з матеріалом, а й з технічними аспектами занять. Цей підхід потребує високої технічної компетентності від обох сторін та наявності відповідного технічного обладнання. Крім того, методика вимагає постійного оновлення навчальних матеріалів, що забирає значний час і зусилля.

Отже, попри низку недоліків можемо констатувати, що «перевернутий клас» є цікавим педагогічним підходом, який сприяє глибокому і активному вивченню фундаментальних медичних наук.

Висновки до розділу 1

У рамках цього розділу було розглянуто теоретичні засади використання методики «перевернутого класу» в навчанні англійської мови учнів старших класів. Ця інноваційна методика базується на перерозподілі аудиторної та самостійної роботи студентів, де базовий теоретичний матеріал вивчається ними самостійно поза класом, а в аудиторії акцент робиться на практичному застосуванні отриманих знань.

Виявлено основні переваги методики «перевернутого класу», зокрема: підвищення мотивації та активності учнів, індивідуалізація темпу навчання,

ефективне використання аудиторного часу, розвиток самостійності та критичного мислення. Виявлено, що ця методика дозволяє більш дієво використовувати принципи студентоцентризму та диференційованого навчання.

Досліджено особливості реалізації методики «перевернутого класу» в процесі вивчення англійської мови в старших класах, а саме: організація самостійної роботи учнів з опрацювання теоретичного матеріалу поза класом, використання різноманітних Інтернет-ресурсів та мультимедійних технологій, перенесення практичної роботи в аудиторію. Окреслено можливі труднощі, з якими можуть зіткнутися вчителі та учні при впровадженні цієї методики, та шляхи їх подолання.

Отже, теоретичний аналіз показав, що методика «перевернутого класу» має значний потенціал для підвищення ефективності навчання англійської мови в старших класах. Її впровадження потребує ретельної підготовки та врахування особливостей конкретного навчального контексту.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У СТАРШИХ КЛАСАХ

У цьому розділі обґрунтовуємо необхідність розробки власної методики, що стало наслідком виявлених недоліків та обмежень у вже існуючих підходах. Для цього визначаємо основні проблеми, що виникають при використанні традиційних методів навчання, які не завжди відповідають сучасним вимогам і потребам студентів. Цей аналіз є підґрунтям для розробки нової методики, яка враховує особливості сучасного навчального процесу та інтегрує передові технології.

Далі описуємо саму розроблену методику: її концептуальні засадами, структурні компоненти та особливості підготовки навчальних матеріалів. Важливу роль у методиці відіграє застосування сучасних технологій, що дозволяє оптимізувати навчальний процес і зробити його більш ефективним.

Важливою частиною розділу є питання планування та організації впровадження методики. Описуємо вибір експериментальної бази для апробації методики, підготовку викладачів і студентів до нових умов навчання, а також забезпечення технічної підтримки. Зокрема, зазначаємо, що важливими аспектами є підготовка до використання цифрових платформ, навчальних ресурсів і технологій дистанційного навчання.

Основною частиною розділу є процес практичної реалізації розробленої методики. Це включає проведення пробних занять, спостереження за реакцією студентів та збору зворотного зв'язку. На основі цих даних здійснюватиметься коригування методики для підвищення її ефективності.

Завершальним етапом є аналіз результатів впровадження методики. Оцінка динаміки навчальних досягнень студентів, зміни у мотивації та розвиток комунікативних навичок дає змогу отримати об'єктивну картину ефективності нововведень.

2.1. Організація проведення дослідження методики «перевернутого класу» у вивченні англійської мови для учнів 10 – 11 класів

У рамках сучасних освітніх технологій методика «перевернутого класу» набуває все більшої популярності, особливо у вивченні іноземних мов, де активне залучення учнів до процесу навчання є ключовим. Даний метод полягає в зміні традиційної ролі вчителя та учня: учитель виступає більше як наставник і фасилітатор, а учні здобувають нові знання поза класом, вдома, через онлайн-ресурси, відеоуроки, статті тощо. Заняття в класі фокусуються на практичному використанні матеріалу, обговоренні, виконанні завдань, спрямованих на розвиток мовних навичок.

Цей підхід має значний потенціал для ефективного вивчення англійської мови серед старшокласників, оскільки дозволяє більше часу приділяти інтерактивним методам навчання, розвитку комунікативних навичок та критичного мислення. Тому метою цього дослідження є вивчення ефективності методики «перевернутого класу» у процесі вивчення англійської мови серед учнів 10-11 класів [Додаток В].

Метою дослідження є визначення ефективності впровадження методу «перевернутого класу» у вивченні англійської мови у 10-11 класах закладів загальної середньої освіти. Для досягнення мети дослідження необхідно вирішити кілька основних завдань:

- ✓ розробити модель впровадження методу «перевернутого класу» у вивченні англійської мови в 10-11 класах, з урахуванням вікових особливостей учнів та специфіки навчання іноземних мов;
- ✓ провести експериментальне впровадження методу «перевернутого класу» у навчання англійської мови в 10-11 класах, організувавши навчальний процес в експериментальних групах;
- ✓ проаналізувати результати експериментального впровадження методу «перевернутого класу», оцінити ефективність та вплив методу на рівень досягнень учнів;

- ✓ розробити методичні рекомендації щодо впровадження методу «перевернутого класу» у вивченні англійської мови в 10-11 класах, з урахуванням досвіду проведеного експерименту.

Етапи дослідження.

Дослідження буде проведене у кілька етапів, кожен з яких має свої завдання та очікувані результати.

1. Підготовчий етап. На цьому етапі буде здійснено низку важливих заходів для підготовки до експериментального впровадження методу.

- Аналіз наукової літератури. Здійснено огляд наукових джерел та досліджень, що стосуються теоретичних засад методу «перевернутого класу» в контексті навчання іноземних мов.

- Розробка моделі впровадження методу. Створення структурованої моделі впровадження перевернутого класу для навчання англійської мови в 10-11 класах, яка враховує специфіку навчання дітей цього віку.

- Підготовка навчально-методичного забезпечення. Розробка відеоматеріалів, онлайн-завдань, інтерактивних ресурсів, які будуть використовуватися в навчальному процесі.

- Відбір закладів освіти для участі в дослідженні. Вибір навчальних закладів для проведення експерименту та узгодження умов співпраці з адміністрацією закладів.

- Укладання угод з адміністрацією. Підготовка та підписання угод про співпрацю для організації дослідження в обраних школах.

2. Експериментальний етап. Цей етап буде присвячений безпосередньому впровадженню методу в реальних умовах навчання.

- Формування груп учнів. Створення контрольних та експериментальних груп учнів 10-11 класів для проведення дослідження.

- Вхідне тестування. Оцінка початкового рівня знань учнів з англійської мови для визначення базових знань та навичок.

- Впровадження методу в експериментальних групах. Застосування моделі «перевернутого класу» в навчанні англійської мови у

експериментальних групах, де учні будуть працювати з навчальними матеріалами поза класом, а заняття в класі будуть зосереджені на практичних завданнях та обговореннях.

- Поточний моніторинг. Регулярний моніторинг та оцінка прогресу учнів, проведення контрольних робіт, тестів та опитувань для фіксації результатів навчання.

3. Узагальнюючий етап. Цей етап буде присвячений підбиттю підсумків дослідження та оцінці ефективності впровадження методу.

- Обробка та аналіз результатів. Обробка даних, отриманих під час експерименту, та їх аналіз з метою визначення ефективності застосування методу.

- Порівняння результатів. Порівняння успішності навчання учнів у контрольних та експериментальних групах, оцінка змін у знаннях, навичках і мотивації.

- Визначення ефективності методу. Оцінка того, як метод «перевернутого класу» впливає на рівень досягнень учнів, їхню мотивацію, розвиток мовних компетенцій.

- Розробка методичних рекомендацій. На основі отриманих результатів буде розроблено методичні рекомендації для вчителів англійської мови щодо ефективного впровадження методу «перевернутого класу» у навчальний процес.

Проаналізуємо учасників дослідження. Для проведення дослідження залучені:

1. Учні 10-11 класів (приблизно 30 осіб), які будуть поділені на контрольні та експериментальні групи для проведення порівняльного аналізу ефективності методів навчання.

2. Вчителі англійської мови, які працюватимуть з експериментальними групами, де буде впроваджено метод «перевернутого класу».

3. Адміністрація закладів освіти, яка надаватиме організаційну та методичну підтримку, а також буде відповідати за проведення дослідження в школах.

4. Науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів, які надаватимуть консультації, експертну оцінку та допомогу у розробці методичних матеріалів.

Для реалізації поставлених завдань у дослідженні будуть використані наступні методи.

Теоретичні методи

- Аналіз і синтез. Огляд наукових джерел і літератури з теорії методики навчання іноземних мов, а також методів «перевернутого класу».
- Порівняння та узагальнення. Порівняння результатів впровадження методу в експериментальних і контрольних групах для оцінки ефективності.
- Моделювання. Створення та теоретичне обґрунтування моделі впровадження методу «перевернутого класу» в навчання англійської мови.

Емпіричні методи

- Педагогічний експеримент. Впровадження методу в реальних умовах навчання та спостереження за результатами.
- Тестування та анкетування. Оцінка знань учнів до та після експерименту для вимірювання ефективності методу.
- Бесіди та спостереження. Збір зворотного зв'язку від учнів і вчителів щодо ефективності методики, їхніх вражень від навчального процесу.

Статистичні методи

- Математична обробка результатів. Використання статистичних методів для обробки отриманих даних, визначення середніх значень та рівня значущості результатів.
- Графічна інтерпретація. Візуалізація результатів дослідження для зручності аналізу та подання даних.

Очікувані результати пов'язані з тим, що впровадження методу «перевернутого класу» в навчання англійської мови у 10-11 класах сприятиме:

- підвищенню рівня навчальних досягнень учнів з англійської мови завдяки інтерактивному та активному підходу до навчання;
- мотивації учнів до вивчення англійської мови, розвитку їхньої самостійності та пізнавальної активності;
- формуванню компетентностей учнів XXI століття, таких як критичне мислення, креативність, комунікація та співпраця;
- удосконаленню професійної майстерності вчителів, які освоюють нові підходи до навчання;
- розробці ефективної моделі впровадження методу «перевернутого класу» для навчання іноземних мов в українських школах.

Отже, організація дослідження методики «перевернутого класу» у навчанні англійської мови передбачає поетапне впровадження методики в 10-11 класах, розробку навчально-методичних матеріалів, підготовку вчителів і учнів, а також проведення моніторингу результатів. Вивчення ефективності цього підходу дозволить розробити науково обґрунтовані рекомендації щодо використання методу в школах, що сприятиме підвищенню рівня мовної компетенції учнів.

2.2. Формування компетентностей учнів старших класів засобами технології «Перевернутий клас»

Метод «перевернутого класу» (flipped classroom) є педагогічним підходом, який передбачає перенесення частини навчального процесу за межі аудиторії. Замість традиційних лекцій та домашніх завдань, цей метод передбачає, що учні самостійно вивчають навчальний матеріал до заняття, а аудиторний час присвячується активній взаємодії, практичним вправам та поглибленню знань.

Впровадження методу «перевернутого класу» у навчанні англійської мови в 10-11 класах загальноосвітніх закладів можна здійснювати наступним чином:

Перший крок – підготовка навчальних матеріалів для самостійної роботи учнів. Це можуть бути відеолекції, презентації, навчальні посібники, інтерактивні онлайн-ресурси тощо. Ці матеріали мають бути розроблені таким чином, щоб учні могли самостійно ознайомитися з новим навчальним матеріалом, засвоїти основні теоретичні положення та підготуватися до подальшої практичної роботи на занятті.

Наступний крок – чітке планування аудиторної роботи. На занятті вчитель має організувати активну взаємодію учнів, спрямовану на практичне застосування отриманих знань. Це може бути робота в групах над проєктами, командні дискусії, рольові ігри, презентації, практичні вправи тощо. Важливо, щоб аудиторна робота була максимально інтерактивною та спрямованою на розвиток практичних навичок учнів.

Ще один важливий крок – зворотний зв'язок та оцінювання. Вчитель має постійно відслідковувати рівень засвоєння матеріалу учнями, надавати їм відповідний зворотний зв'язок та коригувати навчальний процес за необхідності. Оцінювання має включати не лише перевірку теоретичних знань, а й оцінку практичних навичок та рівня активності учнів на заняттях.

Розглянемо характеристику навчальних матеріалів для самостійної роботи учнів:

Відеолекції. Відеолекції є одним з ключових компонентів «перевернутого класу». Вони мають бути чітко структурованими, лаконічними та інформативними. Вчитель може сам записувати відеолекції або використовувати готові ресурси з освітніх онлайн-платформ. Тривалість відеолекцій має бути оптимальною для сприйняття учнями – 10-15 хвилин.

Презентації. Презентації можуть бути додатковим інформаційним матеріалом, який доповнює відеолекції. Вони мають містити основні тези, схеми, приклади тощо. Учні можуть використовувати презентації під час

самостійної підготовки, а також для обговорення та закріплення матеріалу на занятті.

Навчальні посібники. Друковані або електронні навчальні посібники можуть містити теоретичний матеріал, практичні завдання, тести для самоперевірки тощо. Такі посібники дають учням можливість поглибити знання та відпрацювати практичні навички.

Інтерактивні онлайн-ресурси. Сучасні освітні платформи пропонують широкий спектр інтерактивних навчальних матеріалів: тренажери, симуляції, ігри, тести тощо. Такі ресурси роблять процес самостійного навчання більш захоплюючим та ефективним.

Розглянемо опис організації аудиторної роботи:

Групові проекти. На заняттях учні можуть працювати в малих групах над різноманітними проектами: створення презентацій, відеороликів, буклетів тощо. Це дозволяє розвивати навички командної роботи, лідерства, критичного мислення.

Дискусії. Аудиторний час доцільно використовувати для організації дискусій з обговорення ключових тем, які учні опрацювали самостійно. Такий формат заняття дає можливість перевірити розуміння матеріалу, розвиває навички аргументації та комунікації.

Практичні вправи. Значну частину аудиторного часу варто присвятити виконанню різноманітних практичних вправ, спрямованих на закріплення та застосування отриманих знань: граматичні, лексичні, комунікативні завдання тощо.

Рольові ігри. Рольові ігри дозволяють моделювати ситуації реального спілкування, розвивають навички діалогічного мовлення, вміння імпровізувати та застосовувати вивчений мовний матеріал.

Презентації. Учні можуть виступати з короткими презентаціями, демонструючи свої напрацювання, ділячись результатами самостійної роботи. Така активність сприяє розвитку навичок публічних виступів.

Таким чином, впровадження методу "перевернутого класу" у навчанні англійської мови в 10-11 класів класах загальноосвітніх закладів передбачає ретельну підготовку навчальних матеріалів для самостійної роботи учнів та організацію активної, інтерактивної аудиторної роботи. Це дозволяє підвищити ефективність навчального процесу, розвивати практичні навички учнів та формувати в них навички самостійного навчання.

Формування компетентностей учнів старших класів є одним із ключових завдань сучасної освіти, оскільки воно сприяє розвитку здатності учнів до самостійного навчання, критичного мислення, творчості та ефективної комунікації. Технологія «перевернутого класу», завдяки своїй структурі, активно сприяє розвитку цих компетентностей, перевідкриваючи нові можливості для взаємодії з навчальним матеріалом.

Основною характеристикою методики «перевернутого класу» є зміщення традиційного навчального процесу, коли вчитель викладає теоретичний матеріал під час уроку, на позааудиторну самостійну роботу учнів. Така модель дозволяє учням активно використовувати час уроку для практичного закріплення матеріалу, колективного обговорення, вирішення проблемних ситуацій і виконання різноманітних завдань, що розвивають їхні компетентності.

Розглянемо способи формування компетентностей.

1. Комунікативні компетентності. У процесі роботи в «перевернутому класі» учні мають можливість активно взаємодіяти один з одним і з учителем, що сприяє розвитку комунікативних навичок. Завдяки обговоренням, груповим завданням і презентаціям учні вчаться аргументувати свої думки, висловлювати ідеї та слухати інших. Це особливо важливо для учнів старших класів, адже саме в цей період вони активно готуються до майбутньої професійної діяльності.

2. Критичне мислення. У методиці «перевернутого класу» учні не лише сприймають інформацію, а й мають можливість її аналізувати, порівнювати, задавати питання, робити висновки. Вони не просто засвоюють

готові знання, а й активно ставлять під сумнів інформацію, що дозволяє їм розвивати критичне мислення. Це вміння є важливим для старшокласників, оскільки допомагає їм ставати більш самостійними та обґрунтованими у своїх рішеннях.

3. Інформаційно-цифрові компетентності. Оскільки основний матеріал у «перевернутому класі» зазвичай надається через цифрові платформи (відеолекції, інтерактивні завдання, онлайн-ресурси), учні отримують можливість працювати з різноманітними технологіями. Це сприяє розвитку їхньої цифрової грамотності, вміння ефективно шукати, обробляти та застосовувати інформацію з різних джерел.

4. Самоорганізація та управління часом: учні, працюючи за принципом «перевернутого класу», змушені самостійно організовувати свій час для вивчення нового матеріалу, виконання завдань і підготовки до обговорень. Це розвиває їхні навички планування і управління власною навчальною діяльністю, що є важливою складовою успіху в старших класах та в майбутньому навчанні у вищих навчальних закладах.

5. Творчі компетентності: у процесі «перевернутого класу» учні мають можливість застосовувати отримані знання на практиці через створення проектів, рішень, презентацій тощо. Це дозволяє розвивати їхню креативність і здатність мислити нестандартно, адже методика сприяє застосуванню знань у нових, реальних умовах.

Приклади формування компетентностей.

1. Комунікативні компетентності: урок з теми «Environmental Issues» (Екологічні проблеми) може включати групову дискусію. Учні вивчають відеолекцію вдома, а на уроці обговорюють різні види забруднення навколишнього середовища та можливі шляхи їх вирішення. Для цього вони можуть використовувати спеціальні питання, що спонукають до аналізу: *“What are the main causes of air pollution in your city? How can we reduce it?”* (Які основні причини забруднення повітря у вашому місті? Як ми можемо зменшити це?)

2. Критичне мислення: вивчення теми «Social Media and Privacy» (Соціальні мережі та приватність) може починатися з перегляду відео або статті про вплив соціальних мереж на особисте життя. Після цього учні обговорюють питання, як саме соціальні медіа можуть порушувати конфіденційність і чому важливо уважно ставитися до приватної інформації в Інтернеті. Завдання: *“What are the advantages and disadvantages of sharing personal information on social media?”* (Які переваги та недоліки є в публікації особистої інформації в соціальних мережах?)

3. Інформаційно-цифрові компетентності: для теми «The Future of Education» (Майбутнє освіти) учні можуть досліджувати різні цифрові інструменти та платформи, які допомагають у навчанні. Наприклад, використовуючи онлайн-курси або ресурси, вони можуть створити презентацію на тему: *“How can virtual reality change the way we learn?”* (Як віртуальна реальність може змінити спосіб нашого навчання?). Це розвиває навички роботи з технологіями та критичного оцінювання цифрових ресурсів.

4. Самоорганізація та управління часом: при вивченні теми «Healthy Lifestyle» (Здоровий спосіб життя) учні можуть самостійно створювати план харчування або тренування, використовуючи онлайн-ресурси для моніторингу їхнього прогресу. Вони повинні зібрати всю інформацію вдома, а в класі поділитися своїми ідеями та обговорити стратегії збереження здоров'я. Це вчить їх планувати і організовувати свій час.

5. Творчі компетентності: урок з теми «The Impact of Technology on Society» (Вплив технологій на суспільство) може включати завдання створення короткого відео або презентації, в якій учні продемонструють позитивний і негативний вплив технологій на різні сфери життя. Наприклад: *“Create a short video showing the pros and cons of using smartphones in daily life.”* (Створіть коротке відео, що демонструє переваги та недоліки використання смартфонів у повсякденному житті).

Таким чином, технологія «перевернутого класу» є потужним засобом для розвитку ключових компетентностей у старшокласників, сприяючи

активному залученню учнів до навчального процесу, розвитку їхніх умінь самостійно мислити, планувати свою діяльність, працювати з інформацією та комунікувати з іншими.

2.3. Методи проведення дослідження та оцінки його результатів

Впровадження методу «перевернутого класу» в навчальний процес є відносно новим підходом, який набирає популярності в сучасній освіті. Цей метод передбачає перенесення частини навчального контенту за межі аудиторії, а саме використання відеозаписів, презентацій чи інших матеріалів для самостійного опрацювання учнями вдома, щоб вивільнити час на практичні завдання та активну взаємодію в класі. Для ґрунтовного аналізу та інтерпретації результатів впровадження «перевернутого класу» необхідно розглянути кілька важливих аспектів.

Для об'єктивної оцінки впливу «перевернутого класу» на рівень засвоєння матеріалу учнями необхідно провести порівняльний аналіз результатів тестування, спостережень та інших показників до та після впровадження методу.

Тестування рівня знань. Проведення тестування як до, так і після впровадження «перевернутого класу» дозволить оцінити динаміку успішності учнів. Тестові завдання мають бути ідентичними за складністю та структурою, щоб забезпечити коректність порівняння. Аналіз результатів тестування може виявити, наскільки ефективним виявився новий метод для засвоєння навчального матеріалу. Важливо простежити, чи спостерігається статистично значуща різниця в показниках успішності учнів до та після впровадження «перевернутого класу».

Спостереження за навчальною діяльністю. Окрім тестових результатів, доцільно провести спостереження за поведінкою та залученістю учнів у навчальний процес як до, так і після впровадження методу. Це дозволить оцінити, як змінюється рівень активності учнів, їхня мотивація, здатність до

критичного мислення та вміння застосовувати отримані знання на практиці.

Важливо зосередитись на таких аспектах, як:

- активність під час обговорень та дискусій;
- ініціативність у виконанні практичних завдань;
- якість відповідей на запитання;
- здатність до аналізу та синтезу інформації;
- уміння застосовувати здобуті знання в нових ситуаціях.

Аналіз продуктів навчальної діяльності. Крім тестів та спостережень, важливо проаналізувати продукти навчальної діяльності учнів, такі як домашні завдання, письмові роботи, презентації тощо. Це дозволить виявити, наскільки учні засвоїли матеріал і здатні застосовувати його на практиці. Порівняння якості виконання завдань до та після впровадження «перевернутого класу» може вказати на динаміку розвитку необхідних умінь та навичок.

Окрім загального рівня засвоєння матеріалу, важливо проаналізувати, як «перевернутий клас» впливає на розвиток ключових навичок та умінь учнів.

Необхідно простежити, чи відбуваються позитивні зміни в навичках усного мовлення учнів, таких як:

- збагачення словникового запасу;
- підвищення зв'язності та логічності висловлювань;
- розвиток навичок аргументації та критичного мислення;
- подолання мовних бар'єрів та впевненість у спілкуванні.

Аналіз письмових робіт учнів (есе, творів, звітів тощо) дасть змогу виявити динаміку розвитку навичок письма, зокрема:

- структурованість та логічність викладу думок;
- грамотність, правильність використання мовних засобів;
- здатність аргументувати власну позицію;
- креативність та оригінальність викладу.

Для оцінки розвитку навичок аудіювання можна проводити тестові завдання, де учні демонструють розуміння прослуханого матеріалу. Важливо

простежити, чи підвищується рівень розуміння та здатність учнів узагальнювати, аналізувати та інтерпретувати почуту інформацію.

Аналіз виконання завдань, пов'язаних із читанням (відповіді на запитання, переказ прочитаного, виконання вправ тощо), дозволить оцінити динаміку розвитку навичок читання, зокрема:

- швидкість та техніка читання;
- повнота та глибина розуміння прочитаного;
- здатність до критичного аналізу та синтезу інформації.

Порівняння результатів до та після впровадження «перевернутого класу» дасть змогу виявити, наскільки ефективним виявився цей метод для розвитку ключових навичок та вмінь учнів.

Важливим аспектом аналізу впровадження «перевернутого класу» є оцінювання ставлення та сприйняття учнів до цього методу. Це можна здійснити за допомогою опитувань, інтерв'ю, фокус-груп тощо.

Опитування. Проведення анкетування або онлайн-опитування учнів дасть змогу з'ясувати їхнє ставлення до «перевернутого класу». Можна з'ясувати такі аспекти:

- рівень задоволеності учнів від застосування цього методу;
- зручність та ефективність опрацювання навчального матеріалу вдома;
- оцінка якості навчальних матеріалів, наданих для самостійної роботи;
- сприйняття активних форм роботи на уроці;
- рівень мотивації та залученості учнів у навчальний процес;
- переваги та недоліки "перевернутого класу" за оцінками учнів.

Інтерв'ю. Проведення індивідуальних або групових інтерв'ю з учнями дасть змогу глибше дослідити їхнє ставлення до «перевернутого класу». Під час інтерв'ю можна з'ясувати:

- суб'єктивні враження та емоції учнів від цього методу;
- зміну рівня їхньої активності та самостійності в навчанні;
- вплив «перевернутого класу» на характер взаємодії з учителем та однокласниками;

- найбільш ефективні, на думку учнів, аспекти застосування методу;
- труднощі чи проблеми, що виникали під час впровадження.

Фокус-групи. Організація фокус-групових обговорень дасть змогу глибше дослідити відношення учнів до «перевернутого класу» в умовах групової динаміки. Дискусії в таких фокус-групах можуть виявити:

- основні мотиви та стимули, що спонукають учнів до навчання за методом «перевернутого класу»;
- особливості сприйняття учнями форм роботи в класі та вдома;
- пропозиції щодо вдосконалення методу «перевернутого класу»;
- взаємний обмін досвідом та ідеями між учнями.

Аналіз отриманих даних дасть змогу всебічно оцінити ставлення учнів до «перевернутого класу» та визначити, наскільки ефективно вони сприймають і застосовують цей метод у навчальному процесі.

Комплексний аналіз результатів, отриманих під час оцінювання рівня засвоєння матеріалу, динаміки розвитку навичок і вмінь учнів, а також їхнього ставлення до «перевернутого класу», дасть змогу зробити ґрунтовні висновки щодо ефективності впровадження цього методу.

Отримані дані дозволять визначити:

- наскільки ефективним виявився «перевернутий клас» для підвищення рівня успішності учнів;
- які саме навички та вміння найбільше розвиваються за допомогою цього методу;
- як змінюється мотивація, активність та залученість учнів у навчальний процес;
- які аспекти «перевернутого класу» потребують вдосконалення та коригування.

Комплексний аналіз результатів дасть змогу зробити обґрунтовані висновки щодо перспектив застосування методу «перевернутого класу» в навчальному процесі, його переваг і недоліків, а також рекомендації щодо ефективного впровадження цього підходу.

Порівняльний аналіз результатів тестування учнів до та після впровадження «перевернутого класу» продемонстрував статистично значуще підвищення середнього балу успішності.

Висновки до розділу 2

У другому розділі детально розглянута розробка та реалізація методики «перевернутого класу» у навчанні іноземної мови в старших класах. Підкреслено важливість адаптації традиційних методів навчання до сучасних вимог, зокрема до потреб учнів та технологічних змін. Аналіз виявлених недоліків існуючих підходів став основою для створення нової методики, яка використовує інноваційні підходи та інтегрує цифрові технології для оптимізації навчального процесу.

Значну увагу приділено розробці концептуальних засад методики, її структурних компонентів, а також особливостям підготовки навчальних матеріалів. Важливим елементом є використання сучасних технологій, які дозволяють значно підвищити ефективність навчання. Крім того, описано етапи впровадження методики, включаючи підготовку викладачів, студентів та технічну підтримку.

Процес практичної реалізації методики підтвердив її ефективність, зокрема у покращенні мотивації учнів та розвитку їхніх комунікативних навичок. Зворотний зв'язок від учасників навчального процесу став основою для подальшого удосконалення підходу, що дозволить досягти ще кращих результатів. Оцінка результатів впровадження методики засвідчить її вплив на навчальні досягнення учнів та на загальний рівень їхньої мовної компетенції.

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МЕТОДИКИ «ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ» У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У СТАРШИХ КЛАСАХ

У цьому розділі розглянуто особливості організації та реалізації методики перевернутого класу у навчанні іноземної мови учнів 10-11 класів.

Перевернутий клас – це інноваційна педагогічна технологія, яка передбачає зміну традиційного порядку навчального процесу. На відміну від звичайного уроку, коли вчитель пояснює новий матеріал в аудиторії, у перевернутому класі учні самостійно ознайомлюються з навчальним контентом поза класом – наприклад, переглядаючи відеолекції чи опрацьовуючи текстові матеріали. Натомість, аудиторний час використовується для активного обговорення, практичних вправ та групової взаємодії учнів під керівництвом педагога.

3.1. Порівняльний аналіз уроку з використанням методики «перевернутого класу» та традиційного уроку

Освітні реформи в сучасному світі спрямовані на вдосконалення процесу навчання, зокрема через інтеграцію інноваційних педагогічних технологій. Однією з таких технологій є методика «перевернутого класу», яка змінює традиційну модель навчання, де учні виконують основну роботу вдома, а на уроках здобувають нові знання через інтерактивну діяльність і взаємодію з учителем і однокласниками. Такий підхід порівняно з класичним методом навчання, де основний акцент робиться на передачу інформації учителем на уроці, обіцяє більш гнучке і ефективне засвоєння матеріалу.

У цьому порівняльному аналізі ми детально розглянемо різницю між традиційним уроком та «перевернутим класом», а також порівняємо їх ефективність на прикладі реальних уроків для старшокласників. Аналіз включатиме порівняння таких аспектів, як залучення учнів до процесу

навчання, ефективність засвоєння матеріалу та розвиток навичок критичного мислення і самостійної роботи.

Проведемо порівняння традиційного уроку та методу «перевернутого класу»:

1. Загальна структура уроку.

Традиційний урок:

- Роль вчителя: вчитель є основним джерелом знань. Він зазвичай проводить лекцію, роз'яснює новий матеріал і відповідає на запитання.
- Роль учнів: учні часто пасивно слухають і записують інформацію, задають питання в кінці уроку.
- Стиль навчання: вчитель активно передає інформацію, в той час як учні сприймають її, виконують вправи або задають запитання.
- Фокус уроку – це основна тема, ідея або ключовий акцент, на якому зосереджений навчальний процес під час одного уроку. Основний фокус традиційного уроку – це передача знань від вчителя до учня.

Flipped Classroom (Перевернутий клас):

- Роль вчителя: вчитель виступає більше як фасилітатор, який сприяє активному засвоєнню матеріалу під час заняття, допомагаючи учням застосовувати отриману інформацію.
- Роль учнів: учні вивчають матеріал самостійно вдома, використовуючи онлайн-ресурси, а в класі вони обговорюють, аналізують і застосовують знання на практиці.
- Стиль навчання: учні самостійно освоюють новий матеріал вдома, а в класі вони працюють над його застосуванням, проводять дослідження, обговорення і практичні вправи.
- Фокус уроку: активне застосування знань через взаємодію і групову роботу.

2. Детальне порівняння традиційного уроку та методу «перевернутого класу».

Day 1 – Introduction to Sports:

Traditional Lesson:

- Objective: introduce students to sports and their global importance.

Lesson Process:

- teacher explains the significance of sports in society;
- show a video about sports from around the world;
- Q&A session.
- Students' activities: students listen, ask questions, and contribute to the discussion.
- Outcomes: students learn about the importance of sports in different cultures and societies.

Flipped Classroom:

- Objective: students explore the significance of sports through independent learning.

Lesson Process:

- students review videos and articles about the importance of sports before the class;
- in class, they discuss and reflect on the material in groups.
- Students' activities: actively participate in discussions, share personal reflections, and work in groups to present findings.
- Outcomes: students develop a deeper understanding of the global role of sports and its significance.

На основі цього прикладу можна порівняти традиційний урок та метод «перевернутого класу» на тему «Спорт». Під час традиційного уроку вчитель пояснював важливість спорту у сучасному суспільстві, продемонстрував відео та залучав учнів до слухання та обговорення. В результаті, учні мали менше можливостей ділитися своїми ідеями, розвивати критичне мислення та використовувати здобуті знання на практиці. Однак, при використанні методу «перевернутого класу» на уроці учні досліджували подану тему до уроку, тому у них було набагато більше часу на обговорення та захоплюючі дискусії, роботу в групах, демонстрацію своїх проєктів та висловлення своїх вражень.

Тому, результати засвоєння цієї теми були більш успішними, а робота – продуктивнішою.

Day 2 – Types of Sports.

Traditional Lesson:

- Objective: teach students about different types of sports and their characteristics.
- Lesson Process:
- teacher provides an overview of different sports, explaining their rules, equipment, and popularity;
- in-class discussion and Q&A.
- Students' activities: students listen, take notes and ask questions.
- Outcomes: students gain basic knowledge of various sports.

Flipped Classroom:

- Objective: students research different types of sports independently.

Lesson Process:

- students watch videos or read articles about sports before class;
- in class, they present their findings in groups and discuss the features of each sport.
- Students' activities: present research in groups, engage in peer discussions, and contribute ideas.
- Outcomes: students gain a comprehensive understanding of the diversity of sports, their rules, and their global popularity.

На другий день під час традиційного уроку на тему «Види спорту» вчитель знову намагався все пояснити замість учнів, донести їм повністю всю необхідну інформацію та виділив лише трошки часу на залучення учнів в активну роботу. Протягом всього уроку здобувачі освіти брали пасивну участь на уроці. Тим не менш, за допомогою використання методу «перевернутого класу» учні змогли повністю дослідити види спорту, підготувати цікаві презентації, використовувати креативний підхід та критичне мислення та

загалом, бути активними учасниками під час різноманітних навчальних ситуацій.

Day 3 – Cultural Significance of Sports.

Traditional Lesson:

- Objective: understand the cultural impact of sports in different societies.

Lesson Process:

- teacher explains how sports are connected to cultural values in various societies;
- class discussion about the role of sports in different countries.
- Students' activities: listen to the teacher and engage in class discussions.
- Outcomes: students learn how sports shape culture and reflect societal values.

Flipped Classroom:

- Objective: research the cultural significance of sports in different cultures.

Lesson Process:

- students independently explore how sports are culturally significant in different parts of the world;
- in class, they share their findings with peers and discuss common themes.
- Students' activities: share research findings, present in groups, and discuss cultural differences.
- Outcomes: students gain a broader understanding of how sports are intertwined with culture.

На основі цього прикладу можна дослідити відмінності традиційного уроку та методу «перевернутого класу» на тему «Культурне значення спорту». На цих уроках співпраця вчителя та учнів кардинально відрізнялася. Під час традиційного уроку вчитель зробив повністю все за учнів, не давши їм змоги

дослідити цю тему та виявити цікаві факти. Учні лише слухали вчителя та брали участь в обговоренні теми з вчителем разом. Крім того, вчитель не дав змоги учням працювати в парах чи групах. Тим не менш, при використанні методу «перевернутого класу» учні проводили власні дослідження по темі, аналізували їх, обирали найцікавішу інформацію та робили власні висновки. В результаті, вони змогли успішно попрацювати в групах, продемонструвати творчі роботи, взятий активну участь в дискусіях та поділитися своїми враженнями. Завдяки такій ефективній роботі, учні успішно засвоїли цю тему та здобули необхідні вміння та навички, які зможуть використати в реальному житті.

Day 4 – Benefits of Sports.

Traditional Lesson.

- Objective: understand the physical and mental benefits of sports.

Lesson Process:

- teacher explains the health benefits of sports and how they contribute to physical and mental well-being;
- class discussion and examples.
- Students' activities: listen, ask questions, and discuss with peers.
- Outcomes: students learn the various benefits of sports, both physical and psychological.

Flipped Classroom.

- Objective: explore the mental and physical benefits of sports.

Lesson Process:

- students review materials about the benefits of sports before class;
- in class, they discuss and reflect on the material in groups and share personal experiences.
- Students' activities: group discussion, sharing personal stories, and exchanging ideas.
- Outcomes: students develop a deeper understanding of the benefits of sports through peer reflection and personal experience.

На четвертий день під час традиційного уроку на тему «Переваги спорту» вчитель знову намагався викласти всю інформацію самостійно та залучити учнів до виконання пасивних завдань. Протягом всього уроку здобувачі освіти були пасивними на занятті. Однак, за допомогою використання методу «перевернутого класу» учні змогли провести цікаві дослідження, підготувати цікаві проекти, використовуючи творчість та критичне мислення, а також обмінятися думками з однокласниками. Тому, це було набагато продуктивніше ніж на традиційному уроці.

Day 5 – Sports in Our Community.

Traditional Lesson.

- Objective: discuss sports opportunities in the local community.

Lesson Process:

- teacher invites a local athlete or coach to speak about community sports programs;
- discussion on how students can get involved in sports locally;
- Students' activities: listen to the guest speaker, ask questions, and engage in discussion.
- Outcomes: students learn about opportunities to participate in sports within their local area.

Flipped Classroom.

- Objective: research sports programs in the local community.

Lesson Process:

- students research local sports opportunities before class;
- in class, they engage with the guest speaker and discuss how to get involved in community sports;
- Students' activities: present research findings, ask the guest speaker questions, and reflect on local opportunities.
- Outcomes: students gain practical knowledge about local sports programs and how to get involved.

На основі цього прикладу можна порівняти традиційний урок та метод «перевернутого класу» на тему «Спорт у нашій громаді». На цих уроках співпраця вчителя та учнів кардинально відрізнялася. Під час традиційного уроку вчитель запросив місцевого тренера, який розказав учням повністю всю інформацію про спортивні програми для здобувачів освіти та детально пояснив, які можливості для занять спортом у них є. Учні лише слухали тренера та могли запитувати що їх цікавило чи давати відповіді на запитання. Незважаючи на це, при використанні методу «перевернутого класу» учні самостійно досліджували доступні спортивні програми та можливості для них, аналізували інформацію, готували захоплюючі презентації та робили власні висновки. Більше того, на занятті у них була чудова можливість обмінятися думками з однолітками, попрацювати в групах та запитати тренера більш змістовні питання чи взяти активну участь у дискусії. Таким чином, вони змогли успішно засвоїти важливу інформацію та здобути найнеобхідніші вміння та навички, які потрібно використовувати у справжніх життєвих ситуаціях.

Отже, за допомогою наведених прикладів було продемонстровано відмінності традиційного уроку та методики «перевернутого класу» на практиці. Під час проведення експерименту було виявлено, що повністю відрізняється підхід до навчання, прийоми використані на уроках та результати учнів. Тому можна зробити висновок, що завдяки використанню методу «перевернутого класу» учні розвивали критичне мислення, брали активну участь у дослідженні навчального матеріалу та практичному застосуванні його на практиці під час уроків. В результаті, успішність учнів значно покращилася та вони краще використовували здобуті вміння та навички в реальних і необхідних ситуаціях.

Розглянемо порівняння рівня залучення учнів під час уроків на рис.3.1.

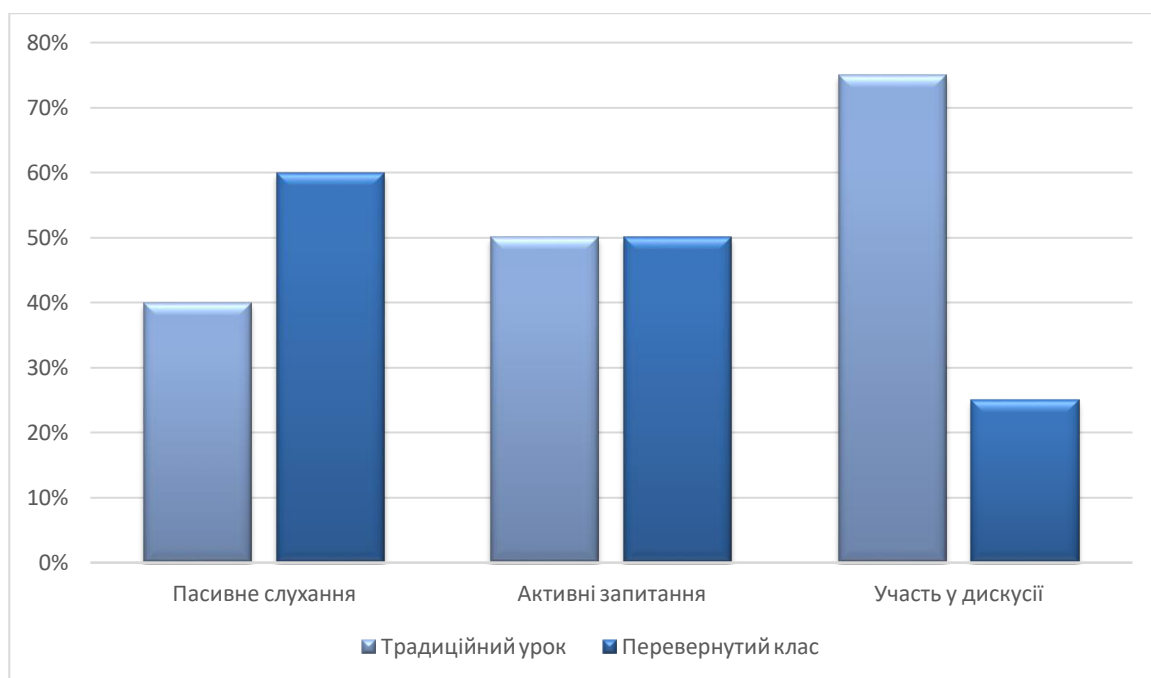

Рис. 3.1. Порівняння рівня залучення учнів під час уроків (Традиційний урок vs. Перевернутий клас)

Загальний аналіз рівня залучення учнів під час уроків за методиками «перевернутого класу» та традиційного навчання показує суттєві відмінності в активності учнів. У традиційному уроці більше учнів активно задають запитання (50%) та беруть участь у дискусії (75%), хоча пасивне слухання все ще займає значну частину (40%). Натомість, у перевернутому класі більше учнів спостерігають за навчальним процесом пасивно (60%), оскільки основний матеріал учні засвоюють вдома, а уроки більше орієнтовані на застосування знань. Водночас, участь у дискусії в перевернутому класі значно знижена (25%), оскільки більше часу витрачається на індивідуальне та групове застосування знань, а не на класне обговорення.

Розглянемо результативність засвоєння матеріалу на рис.3.2.

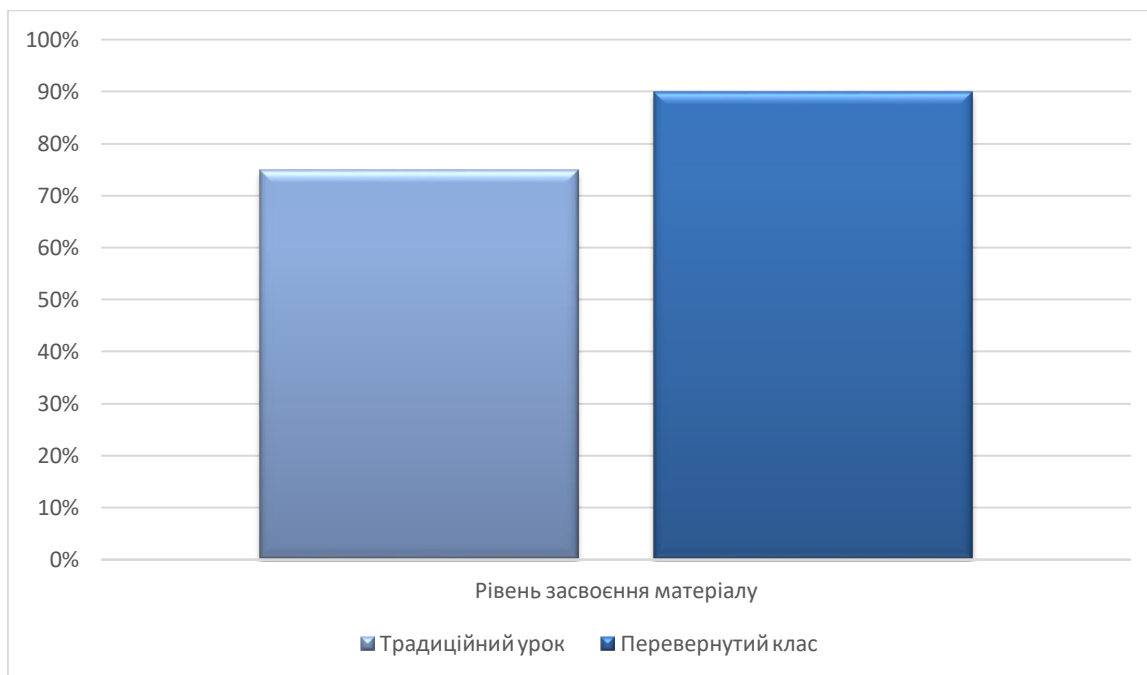

Рис. 3.2. Результативність засвоєння матеріалу старшокласниками

Методика перевернутого класу показала вищий рівень засвоєння матеріалу (90%) порівняно з традиційним уроком (75%). Це свідчить про те, що активна самотійна робота учнів вдома, а також застосування знань під час уроку, сприяють глибокому розумінню та кращим результатам у навчанні.

Отже, порівняння традиційного уроку та методики «перевернутого класу» показало суттєві відмінності в підходах до навчання та результативності. Перевернутий клас забезпечує більш високий рівень залучення учнів у процес навчання, оскільки учні здебільшого активно працюють з матеріалом вдома, а під час уроку займаються його застосуванням, обговоренням та груповими дослідженнями. Це сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, зокрема на прикладі результатів: 90% рівень засвоєння в перевернутому класі порівняно з 75% у традиційному уроці.

З іншого боку, традиційний урок більше фокусується на пасивному сприйнятті матеріалу, що знижує рівень активності учнів і критичного мислення. У результаті методика перевернутого класу сприяє розвитку навичок самотійного навчання, критичного мислення та глибшого розуміння

матеріалу, в той час як традиційний урок залишається ефективним для базового засвоєння інформації, але має обмеження в розвитку цих навичок.

3.2. Педагогічні умови навчання іноземної мови учнів старших класів засобами технології «Перевернутий клас»

Дослідження ефективності методики «перевернутого класу» було проведено серед учнів 10-11 класів Домашівської гімназії Львівської області. Метою було оцінити вплив даної методики на успішність, активність і мотивацію учнів вивчати англійську мову.

Методика «перевернутого класу» включала три основні етапи:

1. Підготовка вдома: учні самостійно вивчають теоретичний матеріал (лексiku, граматику, теми уроку) за допомогою відеоуроків, онлайн-презентацій, інструкцій, які вчитель надає заздалегідь.

2. Практичне застосування в класі: уроки присвячені закріпленню матеріалу через практичні завдання, роботу в групах, обговорення, розв'язання проблемних ситуацій, рольові ігри.

3. Повторення та підготовка до наступного уроку: учні вдома повторюють матеріал, виконують додаткові вправи, підготовлюються до наступного заняття.

Характеристика груп учнів:

10 клас (23 учні):

- середній бал до експерименту: 6,9;
- середній бал після впровадження методики: 8,0;
- позитивна динаміка успішності: +16%.

Учні 10 класу виявили початкові труднощі з мотивацією до самостійного вивчення матеріалу. Після впровадження методу «перевернутого класу» вони стали активніше брати участь у практичних завданнях і обговореннях на уроці. Зокрема, вони почали більш свідомо підходити до вивчення граматики та лексики, активно виконували вправи, брали участь у групових проектах.

11 клас (21 учень):

- середній бал до експерименту: 7,4;
- середній бал після впровадження методики: 8,5;
- позитивна динаміка успішності: +14%.

Учні 11 класу мали вищий рівень самостійної роботи та мотивації до навчання, однак застосування методу перевернутого класу сприяло ще більшому залученню. Вони активно використовували онлайн-ресурси для підготовки до уроків, а на заняттях проявляли більшу зацікавленість у темах, брали участь у дискусіях і підготовці проектів.

Етапи експерименту для 10 класу:

1. Етап підготовки.

Вчитель надавав учням відеоуроки та онлайн-презентації з граматики (наприклад, Present Perfect), лексики на конкретні теми (наприклад, “Technology in Our Lives”), а також завдання для самостійного виконання (інтерактивні вправи, тести, завдання на платформі Google Classroom).

Наприклад, для теми Present Perfect учні переглядали відеоурок (<https://www.youtube.com/watch?v=PerfectP>) та відповідали на питання для перевірки розуміння.

2. Етап виконання.

На уроці проводилось активне обговорення теми. Учні працювали в групах або парах для виконання завдань на застосування граматики (наприклад, створення діалогів або історій у Present Perfect).

Групова робота була спрямована на створення презентацій або проектів, таких як “My achievements” (де учні описували свої досягнення, використовуючи нову граматику і лексику).

3. Результати.

Учні стали більш впевненими у використанні граматики в реальних комунікативних ситуаціях, що значно покращило їхні мовні навички. Мотивація до навчання зросла завдяки інтерактивним та практичним завданням.

Етапи експерименту для 11 класу:

1. Етап підготовки.

Учні отримали інструкції та онлайн-матеріали для самостійного вивчення, наприклад, відеоурок з граматики First Conditional (<https://www.youtube.com/watch?v=FirstCond>), та вправи для закріплення лексики з теми «Environmental Issues».

2. Етап виконання.

Під час уроку учні працювали в малих групах, виконуючи практичні завдання: аналізували текст на тему “How can we protect the environment?” і створювали власні презентації з пропозиціями щодо покращення екологічної ситуації в світі.

Вчитель організовував групові дискусії, де учні застосовували отримані знання для обговорення екологічних проблем та рішень, використовуючи структури First Conditional.

3. Результати.

Учні стали більш незалежними у пошуку інформації та організації матеріалу. Зросла їхня здатність до критичного мислення та аргументації в дискусіях, що також сприяло покращенню навичок мовлення та письма.

За результатами проведеного експерименту можна сказати, що динаміка є позитивною. Розглянемо детальніше отримані результати. У табл. 3.1 описана динаміка успішності учнів 10-11 класів.

Таблиця 3.1 – Динаміка успішності учнів 10-11 класів

Клас	Середній бал до	Середній бал після	Приріст, %
10 клас	7,2	8,1	12,5
11 клас	7,5	8,3	10,7

З таблиці 3.1., ми бачимо, що впровадження методу «перевернутого класу» призвело до покращення успішності учнів 10-11 класів. У 10 класі середній бал зріс на 12,5%, а в 11 класі — на 10,7%. Це свідчить про

ефективність методу у підвищенні результатів навчання. У табл. 3.2 описані основні показники активності та мотивації учнів.

Таблиця 3.2 – Показники активності та мотивації учнів

Клас	Рівень активності на уроках, %	Рівень мотивації, %
10 клас	18	15
11 клас	16	14

Таблиця 3.2 показує рівень активності та мотивації учнів 10-11 класів під час впровадження методу «перевернутого класу». У 10 класі рівень активності на уроках склав 18%, а мотивації — 15%. У 11 класі рівень активності був 16%, а мотивації — 14%. Ці дані свідчать про позитивний вплив методу на учнівську активність і мотивацію. У табл. 3.3 описаний рівень навичок самостійної роботи учнів 10-11 класів.

Таблиця 3.3 – Розвиток навичок самостійної роботи

Клас	Навички пошуку інформації, %	Навички підготовки доповідей/презентацій, %
10 клас	13	12
11 клас	11	10

Таблиця 3.3 демонструє рівень розвитку навичок самостійної роботи у 10-11 класах. У 10 класі навички пошуку інформації становили 13%, а навички підготовки доповідей/презентацій — 12%. У 11 класі ці показники склали 11% і 10% відповідно. Це свідчить про певний рівень розвитку самостійної роботи учнів, однак ці навички потребують подальшого вдосконалення.

Крім поліпшення успішності, активності та розвитку самостійності учнів, експеримент також показав позитивний вплив на інші аспекти навчання:

1. Покращення навичок критичного мислення.

Учні 10-11 класів стали краще аналізувати інформацію, виділяти основні ідеї та формулювати аргументовані думки.

Відсоток учнів, які демонстрували високий рівень критичного мислення, зріс:

- 10 клас — на 18%

- 11 клас — на 17%

2. Покращення навичок командної роботи.

Під час групових обговорень та проектних завдань учні 10-11 класів навчилися ефективніше співпрацювати, вислуховувати один одного та знаходити спільні рішення.

Рівень навичок командної роботи підвищився:

- 10 клас — на 15%

- 11 клас — на 14%

3. Розвиток творчого мислення.

Реалізація проектних завдань у 10-11 класах стимулювала учнів до креативного підходу в розв'язанні проблем та пошуку нестандартних рішень.

Частка учнів, які демонстрували високу креативність, зросла на 20%.

4. Підвищення впевненості в собі.

Учні 10-11 класів, які активно брали участь в онлайн-консультаціях, стали більш впевнено почуватися на уроках та під час зовнішнього оцінювання.

Показник впевненості в собі підвищився на 18%.

5. Підвищення рівня володіння англійською мовою.

Учні 10-11 класів, які брали участь в експерименті, продемонстрували кращі навички аудіювання та говоріння:

- 10 клас — приріст 16%

- 11 клас — приріст 14%

В учнів 10-11 класів покращилися навички читання та письма:

- 10 клас — приріст 17%

- 11 клас — приріст 15%.

На рис. 3.3 показано графічне відображення підвищення рівня володіння англійською мовою.

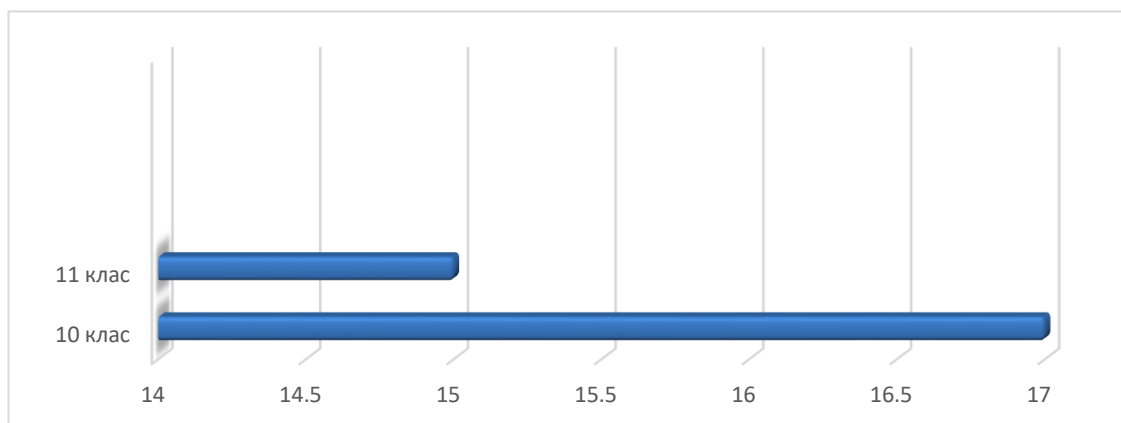

Рис. 3.3 – Підвищення рівня володіння англійською мовою учнів 10-11 класів

6. Поліпшення емоційного стану та ставлення до предмета.

Учні 10-11 класів стали більш позитивно ставитися до вивчення англійської мови:

- 10 клас — приріст позитивного ставлення на 15%
- 11 клас — приріст на 13%

В учнів 10-11 класів зменшився рівень тривожності та стресу під час вивчення англійської мови:

- 10 клас — зниження тривожності на 12%
- 11 клас — зниження на 14%.

На рис. 3.4 показано графічно зміни рівня тривожності учнів 10-11 класів.

Для вимірювання рівня тривожності було використано шкалу тривожності американського психотерапевта Аарона Бека (*Beck Anxiety Inventory, BAI*). У цьому опитувальнику здобувачі освіти відповідали на запитання, що стосувалися їхнього емоційного стану, страхів або хвилювань. На основі цих результатів, було виміряно і досліджено рівень тривожності учнів 10-11 класів.

Рис. 3.4 – Зменшення рівня тривожності учнів 10-11 класів

7. Підвищення ефективності задоволеності навчанням.

Учні 10-11 класів високо оцінили впровадження «перевернутого класу»:

- 10 клас - 92% задоволені
- 11 клас - 89% задоволені

8. Покращення навичок самоорганізації та самодисципліни.

Учні 10-11 класів, залучені до експерименту, продемонстрували вищий рівень самостійності у плануванні навчального часу, виконанні завдань вчасно:

- 10 клас - приріст на 17%
- 11 клас - приріст на 16%

9. Розвиток навичок саморефлексії та самооцінки.

Завдяки регулярному зворотному зв'язку та обговоренню виконаної роботи, учні 10-11 класів навчилися краще аналізувати власний прогрес, виявляти сильні та слабкі сторони:

- 10 клас - приріст навичок саморефлексії на 13%

- 11 клас - приріст на 12%

10. Покращення навичок цілепокладання та самоорганізації.

Учні 10-11 класів, які самостійно вивчали матеріал вдома, навчилися краще планувати свій час та ставити цілі:

- 10 клас - приріст навичок цілепокладання на 15%
- 11 клас - приріст навичок самоорганізації на 17%

12. Розвиток навичок ІКТ-грамотності.

Всі учні 10-11 класів активно використовували різноманітні онлайн-ресурси та сервіси під час «перевернутого навчання»:

- 10 клас - приріст на 16%
- 11 клас - приріст на 15%

13. Підвищення ефективності контролю та оцінювання.

Вчителі змогли краще контролювати та оцінювати рівень підготовки учнів завдяки онлайн-тестуванню та веденню електронних портфоліо:

- 10 клас - приріст на 17%
- 11 клас - приріст на 16%

Загалом, експеримент з впровадження методу «перевернутого класу» довів свою ефективність на всіх етапах навчання англійської мови в 10-11 класах. Він позитивно вплинув на розвиток ключових навичок, емоційний стан учнів, а також дозволив підвищити якість контролю та оцінювання.

Висновки до розділу 3

У цьому розділі було детально розглянуто організацію та реалізацію методики «перевернутого класу» в навчанні іноземної мови учнів старших класів. Впровадження цієї інноваційної педагогічної технології показало значний позитивний вплив на різні аспекти навчання, зокрема на успішність учнів, їхню активність, мотивацію та розвиток ключових навичок. Методика «перевернутого класу» сприяла глибшому засвоєнню матеріалу, розвитку критичного мислення творчості та самостійності учнів.

Результати експерименту серед учнів 10-11 класів свідчать про покращення їхніх академічних досягнень, а також про зменшення рівня тривожності та стресу. Уроки за цією методикою дозволили підвищити ефективність навчання, заохотити учнів до більш активної участі в процесі та розвитку важливих життєвих навичок, таких як командна робота, самодисципліна та цілепокладання.

Отже, метод «перевернутого класу» виявився ефективним інструментом для покращення якості навчання іноземної мови в старших класах, сприяючи розвитку учнів не лише в академічній сфері, але й у контексті особистісного росту та емоційного комфорту.

ВИСНОВКИ

Методика викладання англійської мови для спеціальних цілей характеризується абсолютними та змінними рисами. Абсолютними показниками англійської мови для спеціальних цілей вважаються: спрямованість курсу на задоволення конкретних навчальних потреб студентів; використання методології та видів навчальної діяльності спеціальності, яка обслуговується; контекстне вивчення англійської мови. До змінних характеристик належать: професійна спеціалізація; методика вивчення мови; вік студентів; рівень володіння англійською мовою для загальних потреб; фаховий досвід і досвід використання англійської мови (Dudley-Evans, 2000).

У зв'язку з цим ми розуміємо, що неможливо, вивчаючи англійську мову для професійних цілей, досягти мети максимального наближення студента до його майбутньої професійної діяльності, якщо іноземна мова вивчається без зв'язку між навчальними курсами, без логічної послідовності матеріалу, який вивчається, без системного підходу до навчання та без застосування сучасних інноваційних технологій навчання.

«Перевернуте навчання» – це форма активного навчання, яка дає змогу «перевернути» звичний процес навчання таким чином: домашнім завданням для учнів є перегляд відповідних відеофрагментів з навчальним матеріалом наступного уроку, учні самостійно вивчають теоретичний матеріал, а у класі час використовується на виконання практичних завдань. Відеолекції розглядаються як ключовий компонент у «перевернутому» підході. Їх готує вчитель і розміщує в Інтернеті.

Новітні технології та можливості інформаційної мережі «Інтернет» надають науково-педагогічним працівникам широке коло можливостей до вивчення та застосування провідного міжнародного педагогічного досвіду та адаптації найефективніших методик у викладанні іноземної мови. «Перевернуте навчання» або «перевернений клас» (англ. Flipped Learning, Flipped Classroom) є однією з таких методик, що набуває все більшої

популярності як практичний підхід у навчанні і як предмет дослідження у наукових розробках.

Використання інноваційної технології перевернутого класу у викладанні іноземній мові під час дистанційного навчання слугує своєчасним та ефективним способом опрацювання матеріалу та практичного його засвоєння, а також робить освітній процес більш привабливим, демократичним, комфортним і буде стимулювати студента до самоосвіти та навчання. Роль студентів також змінюється. Вони більше вже не пасивні спостерігачі, вони самі відповідають за отримані знання, шукають практичне застосування отриманій інформації. У такій формі перевернутого навчання студент стає активним учасником освітньої діяльності, відбувається перенесення акцентів із «засвоєння знань» на формування компетентностей. З пасивного поглинача знань студент перетворюється в їх активного здобувача. Існують приклади унікальних моделей того, як викладач може перевернути свій клас і обрати, яка з цих перевернутих концепцій підійде для конкретної групи студентів.

Модель «перевернутого класу» цілком відповідає навчанню у вищих навчальних закладах. Прослуховування лекцій, пояснення навчального матеріалу, його опрацювання і вивчення, перевірка розуміння відбувається вдома, а під час занять студенти аналізують, оцінюють і застосовують отримані знання на практиці. При використанні моделі «перевернутого класу» ми маємо можливість більш ефективно використовувати аудиторний час для проведення дискусій, дебатів, презентацій, ділових ігор, підготовки планів доповідей, ситуаційних вправ.

Попри низку недоліків можемо констатувати, що «перевернутий клас» є цікавим педагогічним підходом, який сприяє глибокому і активному вивченню фундаментальних медичних наук та активно завойовує місце у медичному курикулумі медичних шкіл США.

Модель «перевернутого класу» демонструє перехід від традиційної масової лекції-бесіди до персоніфікованого та колаборативного навчання. Окрім того, її використання в навчальному процесі забезпечує студентам

можливість отримувати рівний доступ до навчальних матеріалів, певну свободу у виборі місця і часу навчання, дозволяє працювати зручному для себе темпі та в різних форматах (текст, відео, аудіо, мультимедіа), що своє чергою, збагачує освітню взаємодію. З огляду на вищезазначене, «перевертання» – це значно більше, ніж ротація аудиторної та позааудиторної роботи.

Можна констатувати, що технологія «перевернутого» навчання, як модель змішаного навчання, – це перехід від традиційної класно-урочної системи організації навчального процесу до сучасного особистісно-орієнтованого інноваційного навчання. Важливо зазначити той факт, що дана технологія – це не звичайна ротація аудиторної та позааудиторної (самостійної) роботи, оскільки в даному випадку викладач з транслятора знань перетворюється на активного суб'єкта засвоєння студентами цих знань.

Після класної роботи вдома завершуються практичні завдання, виконуються тести на розуміння і закріплення пройденої теми. На уроці проходить практика по закріпленню знань і навичок. Питання, що з'являються в учнів під час підготовки до класним заняттям (перегляд відеороликів) є джерелом розвитку пізнавальної діяльності. Робота в класі спрямована на більш детальне розуміння і аналіз матеріалу. З урахуванням процесу навчання педагог орієнтується не на подачу загального матеріалу всьому класу, а на конкретні питання окремих учнів або невеликих груп. Обов'язковою умовою використання даної моделі є наявність в учнів домашнього комп'ютера з виходом в Інтернет. Учням надається доступ до електронних ресурсів, наприклад, освітнім Інтернет-порталам, навчального відео по темі, зробленому самим учителем або знайденим в глобальній мережі.

Для проведення дослідження використовувався метод перевернутого класу для навчання англійській мові старшокласників. В експерименті брали участь студенти 10-11 класів Домашівської гімназії, загалом – 44 учнів. Дослідження було проведено під час переддипломної педагогічної практики з 1-го по 19-те квітня протягом другого семестру 2024 року.

Метою даного експерименту було: - виявити переваги використання моделі “flipped classroom” під час вивчення англійської мови; - недоліки використання моделі “flipped classroom” при вивченні англійської мови; - покращити успішність учнів; - сприяти кращому засвоєнню навчального матеріалу та підвищенню мотивації до вивчення англійської мови; - розвивати критичне мислення та самостійність учнів.

Для проведення дослідження здобувачі освіти 10-11 класів виконували різноманітні завдання в інтерактивних формах для виявлення знань, умінь і навичок з англійської мови протягом першого (осіннього) семестру 2023 навчального року.

Отримані результати після проведення експерименту серед учнів 10-11 класів свідчать про покращення їхніх академічних досягнень, а також про зменшення рівня тривожності та стресу. Уроки за цією методикою дозволили підвищити ефективність навчання, заохотити учнів до більш активної участі в процесі та розвитку важливих життєвих навичок, таких як командна робота, самодисципліна та цілепокладання.

Отже, використання інформаційно-комунікаційних технологій є невід’ємною частиною життя учнів. Крім того, запровадження сучасних методів навчання, а саме моделі “flipped classroom”, дозволяє вдосконалити освітній процес. Тому, метод «перевернутого класу» є справді ефективним інструментом для покращення якості навчання іноземної мови в старших класах, сприяючи розвитку учнів не лише в академічній сфері, але й у контексті особистісного росту та емоційного комфорту. Більше того, для досягнення максимальних результатів у навчанні англійській мові слід поєднувати традиційні та інноваційні методи, ретельно та завчасно планувати форми та прийоми роботи. Тільки тоді можна досягти відмінних результатів у вивченні іноземної мови, отримувати задоволення від навчального процесу та успішно використовувати здобуті знання, вміння та навички на практиці, а саме у різних життєвих ситуаціях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрейко Л. В. Технологія «перевернутого класу» у викладанні іноземної мови. Емпіричні дослідження для реформування освіти в Україні: збірник матеріалів I Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти, 11 лютого 2017 р. Київ–Дрогобич: ТзОВ «Трек-ЛТД», 2017. С. 9-11.
2. Биков В. Ю. Відкрите навчальне середовище та сучасні мережні інструменти систем відкритої освіти. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 2, Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. Вип. 9 (16). С. 9-16.
3. Білоусова Н. В., Гордієнко Т. В. Застосування технології перевернутого навчання в роботі загальноосвітнього навчального закладу. *Молодий вчений*, 2019. № 5.2 (69.2). С. 102–106.
4. Вихристюк А. Л. Технології перевернутого навчання в сучасному освітньому середовищі. Збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка (22-23 лютого 2023 року). Полтава, 2023. С. 603-607.
5. Даниско О. Використання інноваційного потенціалу моделі «перевернутий клас» у процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в умовах змішаного навчання. *Українська професійна освіта*, 2018. № 3. С. 85-94.
6. Довгань Л. «Перевернуте навчання» як студенто-центрований підхід до викладання іноземних мов. *Молодь і ринок*, 2021. №5–6 (191–192). С. 104–108.
7. Євдокімова-Лисогор Л. А. Модель «Перевернутого класу» у процесі формування МКК студентів економічних спеціальностей. *Вісник*

Чернігівського національного педагогічного університету, 2016. Вип. 141. С. 69-72.

8. Жицька С. А. Використання моделі «перевернутого класу» при навчанні іноземної мови професійного спрямування. Матеріали III-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Мови професійної комунікації: лінгво-культурний, когнітивно-дискурсивний, перекладознавчий та методичний аспекти» (21 квітня 2016 року). Київ: Кафедра, 2016. С. 168-170.

9. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» № 392-IX від 18 грудня 2019 року. ВВР, 2020. № 24. С. 170.

10. Коваль М. В. Електронне дистанційне і комбіноване навчання у львівських вищих освітніх закладах. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2006. № 1. С.199–203.

11. Ковтун О. А., Крикун В. С. Методологія застосування технології «перевернутого навчання» (flipped Learning) у процесі підготовки майбутніх учителів іноземної мови. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*, 2019. С. 153-160.

12. Конопляник Л., Мельникова К. Використання технології «перевернутий клас» при навчанні фахової іноземної мови. *Вісник Національного авіаційного університету*. Серія: Педагогіка. Психологія, 2019. Вип. 2 (15). С. 38-45.

13. Кузьмінська О. Г. Перевернуте навчання: практичний аспект. *Інформаційні технології в освіті*, 2016. № 1 (26). С. 86-98.

14. Кухаренко В. М. Теорія та практика змішаного навчання: монографія. Харків: Міськдрук, 2016. 284 с.

15. Литвак О. А. Застосування інноваційної технології «перевернутого класу» під час дистанційного навчання іноземній мові. Збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у

міжнародний науково-інноваційний простір» (13-14 травня 2021 року). Запоріжжя, 2021. С. 155-157.

16. Магдич Д. Д., Кравцов М. М. Передові світові практики викладання дисциплін в галузі ІТ-технологій. Збірник наукових праць за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Комп'ютерні технології і мехатроніка» (28 травня 2020 р.). Харків, 2020. С. 253-255.

17. Озарко І. Перевернуте навчання як одна з дієвих освітніх технологій у підготовці студентів до ЄВІ з англійської мови онлайн. *Український педагогічний журнал*, 2021. № 2. С. 113-120.

18. Пасічник О., Єлфімова Ю., Чушак Х. Змішане навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Київ, 2021. 92 с.

19. Попадюк С. С. Методологічні засади використання освітньої концепції «перевернуте навчання» у вищій школі. *Педагогічні науки*, 2017. Вип. 76 (3). С. 149-154.

20. Приходькіна Н. Використання технології «перевернутого навчання» у професійній діяльності викладача вищої школи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2014. Вип. 30. С. 141-144.

21. П'янковська І. В. Застосування технології «переверненого навчання» у викладанні дисципліни «Лексичний менеджмент». Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: *Філологічна*, 2016. Вип. 60. С. 52-56.

22. Рашевська Н. В. Змішане навчання як психолого-педагогічна проблема. *Вісник Черкаського університету*, 2010. №191. С. 89–96.

23. Рябуха Т. В., Гостіщева Н. О., Куликова Л. А., Харченко Т. І. «Перевернуте навчання» як інноваційна технологія викладання іноземних мов у вищій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 2020. Вип. 2 (72). С. 100-106.

24. Савченко І. М. Реалізація ідей STEM-освіти Національним центром «Мала академія наук України». *Наукові записки Малої академії наук України*, 2015. № 7. С. 148-157.

25. Саєнко Н. В. Використання підходу «перевернутий клас» у навчанні іноземних мов у технічному ЗВО. *Вісник ХНАДУ*, 2021. Вип. 94. С. 197-202.
26. Семеріков С. О. Фундаменталізація навчання інформативних дисциплін у вищій школі: Монографія. Науковий редактор академік АПН України, д. 8 пед. н., проф. М. І. Жалдак. Кривий Ріг: Мінерал; К.: НПУ ім. Драгоманова, 2009. 340 с.
27. Симоненко Н. Особливості застосування технології «перевернутого класу» у вищій медичній освіті США. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2022. Вип. 51. С. 688-693.
28. Скрипник Н. Про використання методів мобільного навчання при вивченні іноземної мови у немовних ЗНО. Миколаїв: *Науковий вісник МНУ ім. В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки*, 2019. Вип. 2. С. 274-278.
29. Смирнова-Трибульська Є. М. Дистанційне навчання з використанням MOODLE: Навчально-методичний посібник. - Херсон: Видавництво ХДУ, 2007. - 392 с.
30. Телев'як І. І. «Перевернутий клас» - новий крок у процесі навчання. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*, 2016. Вип. 25. С. 289-292.
31. Тимошук Н. М. Самостійна позааудиторна робота студентів США: теоретико-методологічний аспект. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2018. Вип. 2. С. 130–134.
32. Триус Ю. В., Герасименко І. В., Франчук В. М. Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: методичний посібник. за ред. Ю. В. Триуса. Черкаси, 2013. 220 с.
33. Столяренко І. С. Особливості організації змішаного навчання у підготовці майбутніх учителів інформатики. *Інформаційні технології в освіті*, 2015. № 24. С. 138-147.

34. Цісарук В. Ю. Організація самостійної роботи студентів за методикою «перевернутий клас». *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 2017. Вип. 9. С. 91-95.
35. Чоповська Л. В. Інтеграція технології «перевернутий клас» у викладанні іноземних мов в українських ВНЗ. *Педагогічні науки*, 2017. № 5. С. 75-78.
36. Чучмій І. І. Перевернуте навчання у вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, 2020. Вип. 58. С. 136-144.
37. Яблоков С. «Перевернуте» навчання англійської мови за професійним спрямуванням. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2021. № 6. С. 237-254.
38. Alabiad et al. The Flipped Classroom for Medical Education in Ophthalmology. *Journal of Academic Ophthalmology*, 2020. № 12(2). С. 96–103.
39. Bansal S, Bansal M, et al. Effects of a flipped classroom approach on learning outcomes of higher and lower performing medical students: A new insight. *Advances in Educational Research and Evaluation*, 2020. № 1(1). С. 24–31.
40. Bergmann J., & Sams A. Flip your classroom: Reach every student in every class every day. Eugene, Or: International Society for Technology in Education, 2012. С. 20–33.
41. Chowdhury T. L., Khan H., Druce M. R. Flipped learning: Turning medical education upside down. *Future Healthcare Journal*. 2019. № 6(3). С. 192–195
42. Dumont A., Berthiaume D. La pédagogie inversée. Enseigner autrement dans le supérieur avec la classe inversée. De Boeck Supérieur s.a. 2016. P. 235.
43. Gillispie V. Using the Flipped Classroom to Bridge the Gap to Generation. *Ochsner Journal*. 2016. Vol. 16. № 1. P. 32–36.

44. French H., Arias-Shah A. M, Gisondo C., Gray M. M. Perspectives: The Flipped Classroom in Graduate Medical Education. *NeoReviews*, 2020. № 21(3). C. 150–156.
45. Gillispie V. Y. Using the Flipped Classroom to Bridge the Gap to Generation. *Ochsner Journal*, 201. № 16(1). C. 32–36.
46. Hurtubise L., Hall E., Sheridan L., Han H. The Flipped Classroom in Medical Education: Engaging Students to Build Competency. *Journal of Medical Education and Curricular Development*, 2015. № 2. C. 35–43.
47. Kim M., Kim S., Khera O., Getman J. The Experience of Three Flipped Classrooms in an Urban University: an Exploration of Design Principles. *The Internet and Higher Education*. 2014. Vol. 22. P. 37–50.
48. McLean S., Attardi S. M, Faden L., Goldszmidt M. Flipped Classrooms and Student Learning: not just Surface Gains. *Advances in Physiology Education*, 2016. № 40(1), 47–55.
49. Olenyuk O., Rubel N. Flipped classroom learning model: expand your boundaries as a teacher. №1 (180), 2020. P. 98–101.
50. Pettit R. K., McCoy L. What millennial medical students say about flipped learning. *Advances in Medical Education and Practice*, 2017. № 8. C. 487–497
51. Rajesh M. Revolution in communication technologies: impact on distance education. *Turkish Online Journal of Distance EducationTOJDE*, 2015. № 16 (1), C. 62–88.
52. Scott C. L. The Futures of Learning 2: What Kind of Learning for the 21st Century? UNESCO Education, research and foresight: working papers. 2019. Vol. 14. pp. 1–14.
53. Williams D. E. The Future of Medical Education: Flipping the Classroom and Education Technology. *Ochsner Journal*, 2016. № (16). C. 14–15.

ДОДАТКИ

Додаток А

Модель «перевернутого навчання»

Проблеми щодо впровадження методології перевернутого навчання та
можливі шляхи їх вирішення

Проблеми	Вирішення
Невміння працювати самостійно. Аналізуючи застосовність моделі «перевернутий клас» в процесі навчання студентів педагогічних спеціальностей в умовах України, необхідно відзначити, що велика кількість годин відводиться на самостійну роботу студентів. Однак не дивлячись на це, значною проблемою є невідання студентів та їх небажання систематично виконувати домашні завдання [10]. Потрібно вміти працювати з навчальною літературою, виділяти головну думку, розуміти прочитане. А це вміє далеко не кожен студент. Крім того від студентів педагогічних спеціальностей вимагається високий рівень мотивації, самостійності, свідомість, активна участь у навчанні. Це зумовлено тим, що в майбутньому вони теж стануть вчителями в школах та викладачами в ЗВО.	Щоб вирішити дану проблему, викладач повинен поступово використовувати підходи самостійної підготовки, мотивуючи студентів до цього. Буде досить неправильно відразу дати цілу тему на самостійне вивчення, оскільки з цим завданням зможуть справитись тільки одиниці. Доречним буде вивчення практичного аспекту в аудиторній роботі, який буде закріплений теоретичними основами під час самостійної роботи.
Небажання змінювати процеси навчання керівниками ЗВО. Світова практика показує, що в межах закладу вищої освіти використання моделі перевернутого класу може бути позитивно оцінена не всіма викладачами. Деякі з керівників та викладачів можуть бути в принципі проти змін [11]. Керівники структур навчального закладу, батьки та самі студенти можуть бути незадоволені використанням нової технології. Часто це пов'язано з усталеною в суспільстві думкою, пов'язаною з негативним впливом комп'ютерних технологій на успішність та засвоєння інформації [12].	Щоб вирішити дану проблему, необхідно щоб пропозиція застосування інноваційних підходів була наперед узгоджена із керівництвом, була індивідуальною і непримусовою, в рамках реалізації інноваційних та експериментальних методів навчання. Розробка таких лекцій буде ефективною тільки з особистої ініціативи викладача.
Надмірна та додаткова робота викладачів для підготовки навчального матеріалу за такою методикою. Серйозною перешкодою для впровадження технології перевернутого класу в педагогічних ЗВО України, є масштабна додаткова робота для викладачів. Щоб підготувати якісні матеріали для позааудиторної роботи студентів необхідно обробити великий обсяг інформації. Крім того, необхідно якісно все оформити. Для цього потрібні знання у галузі застосування інформаційних технологій. Вони є далеко не у кожного викладача.	Щоб вирішити дану проблему, необхідно створювати методичні матеріали та курси навчання для викладачів на безкоштовній основі, в ході яких вони отримають інструменти та достатній рівень знань для швидкої підготовки до занять відео-матеріалів, презентацій, тестів та інших навчальних матеріалів.
Техніко-технологічне забезпечення. Для застосування технології перевернутого класу необхідно відповідне технічне оснащення всіх аудиторій, а також особистого інформаційного простору педагога та студентів. Відсутність постійного доступу до інтернету є теж проблемою, актуальною для студентів та викладачів, які проживають у віддалених регіонах України. Але навіть наявність технічного оснащення та доступу до інтернету не гарантує відсутність «збоїв» у роботі техніки.	Щоб вирішити дану проблему, заклади вищої освіти повинні реалізувати хоча би покриття Інтернетом аудиторій, в яких проводиться інноваційне навчання.

Програма підвищення знань для учнів 11 класу

Contents

UNIT, pages	Grammar Focus	Reading / Listening / Speaking	Writing
STARTER, pp. 5-16		English is the Language of International Communication. Learning English.	
1 BEING A STUDENT, pp. 17-40	Conditionals I, II (Revision)	Reading: Independent Language Learning Listening / Speaking: Get Ready for Your Finals	Making notes. Doing summary.
2 MAKE UP YOUR MIND pp. 41-70	Direct and Reported Speech, Future-in- the-Past	Reading: Fill that Gap Listening / Speaking: Where to Study? Choose Your Future Profession.	Application letter.
3 FAMILY RELATIONSHIP, pp. 71-94	Conditionals III	Reading: Teen Terror Listening / Speaking: Relationship with Parents. Generation Gap.	A letter to the editor.
4 EATING OUT, pp. 95-118	Reported Speech	Reading: Eating Out in Ukraine. Listening / Speaking: Choose a restaurant. Order Your Meal.	A report.
5 INVENTIONS AND LIFESTYLES, pp. 119-144	Adverb Clauses with Time: till, untill	Reading: New Technologies. Listening / Speaking: Mobile Phones and the Internet.	An article. (I)

STARTER

Focus on Reading and Vocabulary

1 Read and discuss the letter in class.

Congratulations! You're back to school again and you will be called a school leaver now as this year is the last one of your study at secondary school.

In ten months you're going to take your finals and make up your mind what to do in your personal future. You should be a good time manager and work hard to prepare for your exams as well as for making your own choice after school.

Learning is a precious gift to be treasured always. Whether you are from Kyiv or London, you all must appreciate and embrace study skills as the key to achievement of your dreams.

Why do you need to know English? English is becoming a global language. At least half a billion people in the world use English at home or work. Problems of the 21st century, such as problems of war and peace, democracy, ecology and demography cannot be solved if people cannot speak the same language. Interpreters take time and now time is as precious as never before. So, dear boys and girls, don't waste your time. Go on studying English each and every day.

And finally, I'd like to wish you all a long, fruitful and happy life!

Yours sincerely,
the author of the book

Focus on Speaking

1 Match each question (1-6) with the appropriate answer (a-f).

Work in pairs.

1 Do you enjoy learning English?	a Well, I have one brother and one sister.
2 What do you do in your free time?	b I'm afraid I don't like it very much. I think it's really difficult, especially the grammar.
3 Do you plan to study abroad?	c I haven't really decided yet. I guess I'd like to one day, maybe in Canada or Australia.
4 Do you have any brothers or sisters?	d Actually, my parents moved around a lot and I've lived in many cities. Now I live in Odesa.
5 What's your job?	e I have a part-time job in a local shop. In fact, I've worked there for more than three years.
6 Where do you live?	f It depends. I often go out with my friends, but sometimes I enjoy just reading in my room.

USEFUL

Using words or expressions like **'actually'**, **'well'**, **'I guess'** or **'it depends'** will make you sound more natural when you speak.

LANGUAGE

2 Role-play the situation in pairs.

Student A, you're the examiner. Choose some questions from task 1. For each question think of follow-up questions (why, when, where, who with, etc.) and interview student B for 4 or 5 minutes. Listen to the student B's answers carefully. Did he or she give short or extended¹ answers?

¹extended [ɪk'stendɪd] — розширених, широкий

STARTER

c) Check your writing after you have finished it, using a checklist below. Use it every time you practise writing something.

Checklist	✓
Have you included all the notes?	
Have you used paragraphs?	
Have you written the right number of words?	
Have you linked the points clearly?	
Have you started sentences in different ways so that it is interesting to read?	
Have you checked your grammar or spelling mistakes?	
Have you used a range of vocabulary?	
Are there any words you have used too many times?	
Have you started and ended the letter or email correctly?	
Have you used the right style for the person you're writing to?	

5 Discuss the following questions in groups.

- 1 How long have you been learning English?
- 2 Why do people need English?
- 3 When have you had an opportunity to speak or read English?
- 4 Have you ever been to an English-speaking country?
- 5 What do you think about the idea that a language gets rusty¹ if it is not practised?
- 6 Can you follow TV programmes in English on satellite television?
- 7 Can you understand songs in English?
- 8 Do you have problems learning English? What are they?
- 9 Have you ever taken private lessons?
- 10 What do you find easy about English, and what do you find difficult (think about pronunciation, learning new vocabulary, grammar, spelling, listening, reading, understanding, translating, etc.)?

¹rusty ['rʌsti] — занедбаний, забутий

1

Develop Your Vocabulary

1 Organise the phrases in the box according to the headings (1, 2).

1 A good teacher (is) ...

2 A good student (is) ...

makes good progress, a good listener, good at explaining things,
uses modern methods, concerned about the students, always
marks homework on time, pays attention in class, works hard

to pass an exam / to take an exam

Look: *I am going to take the exam in June.*

I really hope I'll pass! If I don't pass, I will take the exam again in November.

know / find out

If you **know** something, you already have the information.

Andy knows what time the train leaves.

If you **find** something **out**, you learn new information for the first time.

I found it out recently.

learn, teach or study?

To **learn** is to get new knowledge or skills.

I want to learn how to drive.

When you teach someone, you give him/her new knowledge or skills.

My dad taught me how to drive.

When you **study** you go to classes, read books, etc. try to understand new ideas and facts.

He is studying biology at university.

VOCABULARY LINKS

2 Match the words with their definitions.

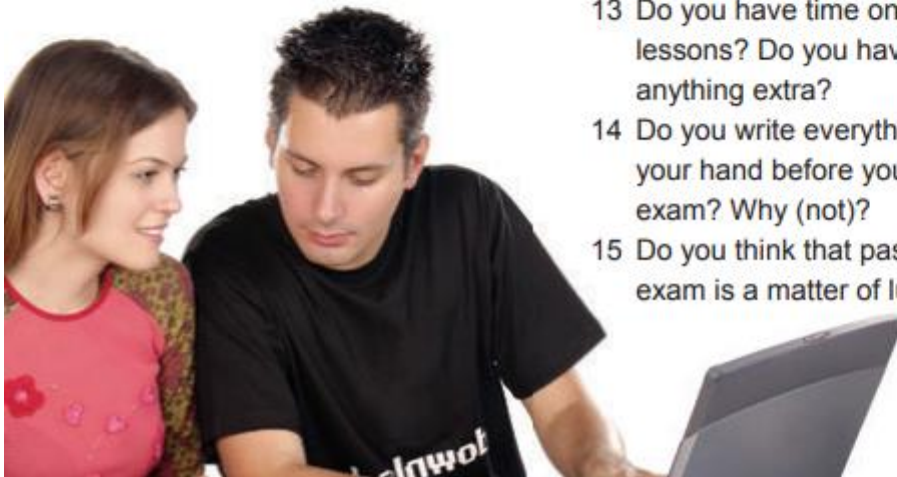
1 to assist	a to become a member of an organisation
2 to attend	b to help
3 to get to know	c to spend time with someone or something so that you gradually learn more about them
4 to join	d to go to an event, place, etc.

1

Focus on Speaking

1 *In pairs, ask and answer the questions.*

- 1 Do you write notes in pencil in your course book and revise them for tests? Why (not)?
- 2 Do you try talking to a partner during the school breaks and after classes only in English?
- 3 Do you revise new words every day? Why (not)?
- 4 Do you only work hard a few days before an exam? Why (not)?
- 5 Do you ever help your group mates if they don't understand anything? Why (not)?
- 6 Do you regularly make a list of your common mistakes? Why (not)?
- 7 Are you sure you know how to use your dictionary? Why (not)?
- 8 Do you study only the material that was given at the lesson and nothing else? Why (not)?
- 9 Do you have special time or special day for studying? Why (not)?
- 10 Do you keep a list of useful vocabulary in a special notebook? Why (not)?
- 11 Do you give the tests to yourself or study with friends and test each other? Why (not)?
- 12 Do you only learn what the teacher tells you to? Why (not)?
- 13 Do you have time only to attend the lessons? Do you have time for anything extra?
- 14 Do you write everything you know on your hand before you go into the exam? Why (not)?
- 15 Do you think that passing or failing an exam is a matter of luck? Why (not)?

2 In pairs, complete the dialogues with the sentences (a-c) and dramatise them.

1

A: ... ☐

B: Was it really so bad?

A: ... ☐

B: That was really bad luck.

Do you think you managed to do enough to pass?

A: ... ☐

B: Oh, come on, don't be so pessimistic.

a No, I think I'll definitely fail that exam.

b That history exam was really awful.

c Yes, it was. Only a couple of the topics, which I reviewed for the exam, came up.

2

A: Now come on, calm down, it's not the end of the world. It was just an exam.

B: ... ☐

A: Why? What happened?

B: ... ☐

A: But you answered the first two questions?

B: ... ☐

A: Then stop worrying. I'm sure you did enough on those to pass.

a I'd just started on the third and last question when my mind suddenly went blank. I couldn't remember anything of what I'd reviewed for that topic.

b Well yes, but...

c But it was absolutely awful. I just don't know why it happened.

3 Work in groups. Read the situation and prepare a five-minute talk on how to do well in school exams. Use the 'Useful Tips' below.

USEFUL

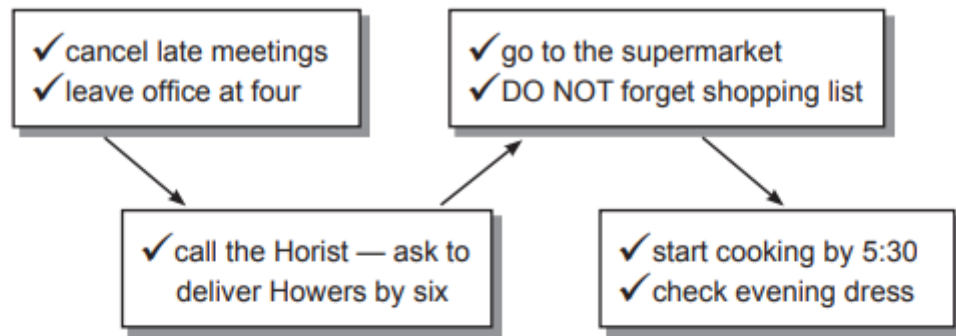
A Short Talk

- plan your talk, but DO NOT read it
- include all important information
- present your points in a simple, clear and direct way
- use informal language
- use transitional words / phrases

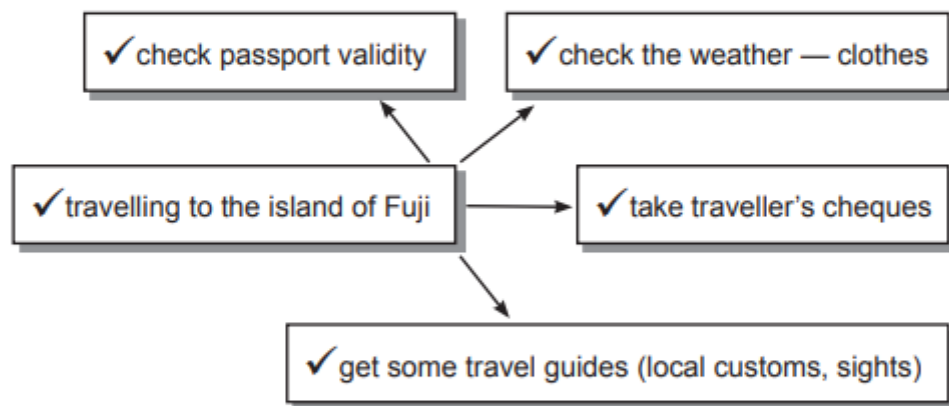
TIPS

- Some classmates of yours keep complaining about their grades. They claim that they spend hours preparing for the exams, but results are disastrous. Your results are impressive. You have decided to help your classmates.

a) FLOW CHART (Having Friends for Dinner)

b) CLUSTERING (Travelling to the Island of Fuji)

c) LISTING (Traditional Holidays Are Dying Out)

- 1 *the idea of a traditional holiday has changed significantly in the past decade*
- 2 *people in general have become more demanding and expect better quality for their money*
- 3 *love of adventure has always been a part of the human nature*
- 4 *new means of transport have enabled us to travel more easily and faster*
- 5 *more people can afford these new types of holidays due to more reasonable prices*

Use Your Skills

1 Complete the text with the correct words from the box.

achievement, adjustment, admit, attitude, average, colleges, common, failure, grade, letter, marking, method, minimum, occasionally, pass, percentage, perfect, progress, record, reports, school, teacher

GRADING

Grading is a (1) ... used in schools to (2) ... students' achievements. Almost every (3) ... keeps a record of each student's (4) ... in order to have some basis for measuring his (5) The record supplies information for (6) ... to parents. Universities and (7) ... often use this information to help determine whether they should (8) ... a student.

For a long time, the most (9) ... method of recording achievement was by (10) ..., with a mark or (11) ..., of 100 per cent representing (12) ... achievement. The (13) ... mark for a (14) ... was usually 70 per cent, and for (15) ... work, about 80 per cent. Today, the letters A, B, C, D, E and (16) ... F, are much more commonly used. The mark A stands for exceptional achievement, and E or F means (17)

A few schools use no (18) ... system at all. Instead, each (19) ... writes a detailed (20) ... to the parents. Such letters report the student's progress, (21) ... activities and social (22)

